

KÄLLAN TILL GOD FINLÄNSK MAT

ATRIA PRODUCENTER

1/2022

”Vi jobbar i
ladugården,
robotdammsugaren
jobbar hemma”

EN VECKA PÅ MÄNTYNIEMIS GÅRD **15**

4

Fördelar med
integration i
köttproduktionen

25

Den bästa biffen
i världen kommer
från Karvia

37

Råg
passar
slaktsvinen

Bondförnuft – utan att glömma vetenskap

ATRIA BESLÖT 2021 att förbinda sig till Parisavtalets klimatmål att begränsa den globala temperaturökningen till högst 1,5 °C. Detta gäller vår verksamhet – vi behöver inte lösa alla klimatproblem i världen. Det anmärkningsvärda i beslutet är att målsättningen framöver kommer att omfatta hela Atrias verksamhetskedja: primärproduktionen ingår i beräkningen av den totala effekten. En annan viktig punkt i engagemanget är att beräkningen bygger på vetenskap. Mer detaljerade mål fastställs i år.

DEBATTEN OM köttproduktionens och hela livsmedelsproduktionens miljöpåverkan bygger förvånansvärt ofta på åsikter eller medeltal. Som bekant är koldioxidutsläppen från den finländska köttproduktionen per kilo betydligt lägre än världsgenomsnittet. Vi kan inte nöja oss med snittvärden när vår verklighet är långt över genomsnittet. Å andra sidan vågar vi inte påstå att utsläppen från vår köttproduktion är de lägsta i världen, eftersom det inte finns några vetenskapliga bevis på det. Vetenskapens kraft ligger just i att bevisa påståenden. Detta tillvägagångssätt passar in i Atrias sätt att arbeta.

OAVSETT OM orsaken är de sociala medierna eller något annat, är den offentliga debatten ofta starkt polariserad och uttryck som ”inte alls, under inga omständigheter” används ofta. Så debatteras till exempel köttproduktion och -konsumtion, biologisk mångfald, vargar, skogsbruksmetoder, olika dieter, migration, vindkraft och även coronavaccin. Den är inte lösningsorienterad trots att utvecklade lösningar behövs mer än någonsin. Det klassiska ”bondförnuftet” tycks ibland vara bortglömt.

TORVMARK ÄR ett bra exempel: vissa klimatexperter är övertygade om att våtmarksodlingen måste stoppas omgående. Det är vetenskapligt obestridligt att CO₂-utsläppen är högre från torvmarker än från mineralmarker, men man undrar om utsläppen från torvmarkerna har beräknats på rätt sätt och

om torvmarkshektaren är riktiga torvmarker. Vad är frågans omfattning? Det är lätt för en expert att basunera ”stopp till odling och vatten på fälten” när vi borde fokusera på hur vi kan minska CO₂-utsläppen från torvmarker i aktiv odling. Det finns säkert lösningar.

DET NUVARANDE livsmedelssystemet är ett flerdimensionellt nätverk av nätverk som byggts upp under en lång tidsperiod. Systemet har manipulerats genom politiska beslut, av den ena eller den andra orsaken. Den viktigaste drivkraften har varit strävan efter en balans mellan tillgång och efterfrågan. Det är inte länge sedan efterfrågan på livsmedel översteg utbudet även här i Finland. Nu finns det också andra viktiga aspekter, men de får inte äventyra ett robust och tryggt livsmedelssystem. Världens befolkningstillväxt och klimatförändringen i sig kommer oundvikligen att förändra livsmedelssystemet. Förnyande och utveckling är nödvändigt, men det lönar sig inte att ha sönder ett fungerande system. Konsekvenserna kan vara okontrollerbara.

KAMPEN MOT coronaviruset fortsätter. I takt med att restriktionerna drar ut på tiden ökar även biverkningarna och för att säkerställa kontinuiteten i verksamheten krävs exceptionella arrangemang. I skrivande stund (19.1.2022) måste Atria vidta fler åtgärder än någonsin tidigare under viruspandemin. Corona har med sina biverkningar utlöst en exceptionellt kraftig kostnadsökning inom jordbruket och livsmedelsindustrin. Dock är de omfattande störningarna inom olika produktionsprocesser och logistik till följd av coronan inte de enda orsakerna till kostnadsökningen. Kostnaderna förs alltid vidare till priserna. Det är bara en tidsfråga när prisförändringarna sker.

Juha Gröhn
Verkställande direktör
Atria Abp

11

FÖRNYELSE AV NÖTKREATURSREGISTRET

Fullmakt för
läsbehörighet

10

ODLINGSAVTAL
A-Foders odlingsavtal skyddar båda avtalsparterna

28

VALLEN ÄR NÖTKREATURSGÅRDENS STYRKA
Ta vara på tipsen för den kommande växtperioden

38

MOT DET OPTIMALA SVINET

Utveckling med hjälp
av slaktkvalitetsmätare

ATRIA PRODUCENTER 1/2022

- 2 LEDARE**
Framåt med bondförnuft och stöd av vetenskapen
- 4 DEN VERTIKALA PRODUKTIONSKEDJAN**
Integrerade produktionskedjor ute i världen
- 8 FRÅGEPAR**
Synpunkter på ärtodling
- 12 KÖTTAKADEMIN**
Prisbelönade gårdar och sammanfattning
- 14 GRAFIK**
Finländarnas köttkonsumtion 2021
- 15 EN VECKA PÅ MÄNTYNIEMI GÅRD**
I artikelserien följer vi vardagen på fyra gårdar under olika årstider
- 18 SJUKDOMSBEKÄMPNINGEN PÅ FJÄDERFÄGÅRDAR**
Tarikko-projektet startar
- 19 TEMA**
Så här spelar kedjan mot samma mål
- 24 ÖVERSIKT ÖVER SVIN- OCH NÖTMARKNADEN**
Synpunkter på årets början, förhoppningar för framtiden
- 25 VÄRLDENS BÄSTA BIFF**
Stämningar på Hautakorpi gård
- 30 ALVPLÖJNINGSFÖRSÖKET HAR AVSLUTATS**
Resultat och slutsatser
- 32 HÅLLBAR DIKO**
Från ytterligheter till det optimala
- 34 SVINET'S KOLDIOXIDAVTRYCK**
Principerna för beräkningen och utsläppskällorna
- 36 UTVECKLINGSGRUPPEN ATRIA SVIN**
Utvecklingsgruppens roll och verksamhet
- 37 SVINUTFODRINGSFÖRSÖK MED RÅG**
Utmärkta resultat
- 40 RESPONS PÅ ENKÄT**
Våra läsare recenserade tidningen
- 41 MITT FAVORITRECEPT**
Krämig limousineskav
- 42 FÄRSKT**
Nytt och aktuellt
- 43 PERSONPORTRÄTT**
Produktchef för grisfoder Harri Muilu

Utgivare: A-Tuottajat Oy **Tryckeri:** PunaMusta Oy
Chefredaktör: Kaisa Lehtimäki **Redaktionsråd:** Sinikka Hassinen, Niina Immonen, Ossi Hakala-Rahko, Iida-Maria Huhtala, Teija Paavola, Marko Jokinen, Anne Rauhala, Susanna Vehkaoja och Harri Muilu **Planering:** BSTR **Ombrytning:** Kind Company **Bilder:** Tuukka Kiviranta, Mervi Turunen, Timo Heikkala, Ilkka Koski, Anna-Katri Hänninen, Tommi Penttinen, Christer Rönqvist, Mika Herrala, Atrias arkiv

Kostnadsfördelar söks genom integrerad produktion

Integrerad produktion utnyttjas i produktionskedjorna på olika sätt i olika delar av världen. Där en enskild köttproducents marknadsställning är svag, kan man genom samarbete uppnå en bättre förhandlingsposition för de intäkter som djuren ger. Detta i sin tur går hand i hand med försäljningssäkerheten. Svinköttsproduktion är ett exempel på ett produktionsområde där tillväxten ute i världen framförallt sker i integrerade produktionskedjor.

VERTIKAL INTEGRATION

Integration mellan sådana företag som bedriver affärsverksamhet med samma produkt, men på olika nivåer av produktionsprocessen. I Atrias produktionskedja omfattar den vertikala integrationen foderfabriken, gårdarna, slakten och styckningen, köttförädlingen, försäljningen och marknadsföringen, det vill säga helheten från gård till bord.

USA SOM FÖREGÅNGARE

Inom svinuppfödning finns integrerad produktion runt om i världen. Föregångaren är USA där 60 procent av produktionen är avtalsbunden. Detta har lett till att det har uppstått mycket stora grisproduktionsgårdar. Smithfield är marknadsledare med 930 000 suggor. Tvåa i USA är Seaboard Foods med 335 000 suggor. De antingen säljer kulingarna eller tecknar avtal med slaktsvinsgårdar.

I USA dominerar två former av integration. I anslutning till produktionsavtal tillhandahåller producenten svinhuset, sköter om djuren och säljer flytgödseln. Integratorn äger alla produktionsmedel och sköter om veterinärvården och transporten av djuren.

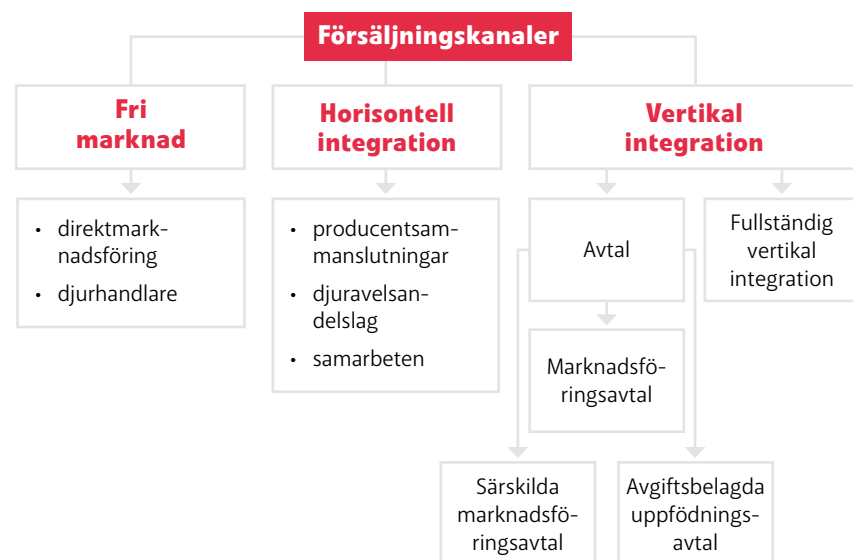
I USA är problemet anskaffning av kapital. Av denna orsak finns avtal där producenten inte behöver eget kapital. I det fallet står producenten själv för

marknadsriskerna, ibland till och med för alla produktionsriskerna. I regel får hen dock stabila inkomster och kan betala sina skulder, varefter hen får god avkastning. Produktionsavtalen gäller ofta under tre till sju år.

Andra former av integration finns i Iowa, centrum för avel i USA. Svinuppfödarna i Iowa är dessutom integrerade i de stora växtodlingsgårdarna i området, där spannmålsprodu-

LEDNING AV EN PRODUKTIONSGÅRD

SAMARBETE I produktionskedjan minskar företagarnas frihet men ger också många fördelar.
Källa: Vechtas universitet (ändrad)

centerna värdesätter flytgödsel. Några växtodlingsgårdar har till och med investerat i svingårdarna eller tillhandahåller arbetstagare till dem.

I RYSSLAND ÄR INTEGRATIONEN CENTRALISERAD

I Ryssland har produktionen av svinkött utvecklats snabbt tack vare höga intäkter och stöd. Landet har därigenom blivit en viktig köttexportör. Inom avel, foderproduktion, uppfödning, köttindustri och detaljhandel har det grundats komplicerade integrationer. Ägarna är i huvudsak rika ryssar. Miratorg är den största koncernen med 180 000 sugor. De 20 största integratorerna producerar två tredjedelar av svinköttet. Koncernföretagen producerar ofta också fjäderfä, nötkött och spannmål.

Typiskt för avkastningen av kapitalet är en kort fem års horisont, vilket dock äventyrar livsmedelsförsörjningen. Den afrikanska svinpest (ASF) som härjat i mer än tio år har bromsat den här utvecklingen men inte lyckats stoppa den.

SPANIEN SÄNKER KOSTNADERNA

I Spanien har produktionen av svinkött ökat kraftigt, speciellt tack vare integrationerna. Under tio år har produktio-

nen ökat från nära 25 miljoner till 32,4 miljoner svin. Integratorerna har ökat speciellt uppfödningens verksamheten starkt, och de styr idag över cirka 80 procent av den spanska svinmarknaden. Genetik, foderproduktion och veterinärvård är koordinerade, och en hög verkningssgrad möjliggör en kostnadseffektiv produktion. Exporten främjas av en god infrastruktur med utrikeshamnar, och sedan 2018 har köttexporten fördubblats till 1,8 miljarder ton. De spanska integratorerna fortsätter växa, även om en låg inkomstnivå bromsar tillväxten.

I DANMARK VILL MAN SAMARBETA, I FRANKRIKE OCH NEDERLÄNDERNA GÅR UTVECKLINGEN OLIKA VÄGAR

I Danmark finns traditionellt en stark vilja att samarbeta. Nästan alla svinproducenter ingår i Danish Crowns andelsvinslakteri, som dessutom koordinerar uppfödning- och forskningsarbete. De stora danska gårdarna har också investerat i svinuppfödning i Östeuropa, där samarbete garanterar framgång.

Danish Crown strävar efter att fördjupa uppfödarnas engagemang och koordinera bland annat veterinärvård och foderproduktion hårdare. Utöver kostnadsoptimering är målet att betjäna

FÖRDELAR MED INTEGRATION

- Hög försäljningssäkerhet
- Bättre förhandlingsläge
- Mindre marknadsrisker
- Bättre kostnadskontroll
- Stabil produktkvalitet
- Snabb informationsöverföring
- Flexibel anpassning till marknaden
- Tryggare inkomst

Motståndarna däremot avvisar den hårda kopplingen och kontrollen under köttjätten.

I Frankrike är svinuppfödarna i allmänhet medlemmar i ett producentkooperativ. Cooperl är det största producentkooperativet och den största svinkötsproducenten i landet. Andelslaget producerar foder, organiserar djurtransporter och administrerar köttgårdar. Vid sidan av detta utvecklar man miljöteknik bland annat för hantering av flytgödsel. Andelslaget arbetar också med framtidsfrågor, som slopande av kastrering och antibiotika samt intensivt utnyttjande av information inom kedjan.

I Nederländerna är huvuddelen av svinkötsproduktionen inte bunden till avtal. I landet finns dock fler än 20 olika slags marknadsprogram, av vilka den största är djurskyddsföreningen Beter Levens märkningsprogram. De holländska livsmedelskedjorna litar helt på denna välmåendemärkning, åtminstone när det gäller färskt kött.

För koordinering av produktionen av märkt kött har producenterna förenat sina krafter med slakterierna, vilket har varit starten på tre Beter Leven-pro-

gram. På det sätt klarar sig producenterna och slakterierna åtminstone i viss mån på detaljhandelsmarknaden.

DE FÖRSTA INITIATIVEN I TYSKLAND

I Tyskland har utvecklingen varit likartad i och med initiativet Animal Welfare Initiative (ITW). För många slaktsvinsuppfödare innebär det början på ett avtalsförhållande med slakteriet. Efterfrågan på ITW-kött ökar, så slakterierna strävar efter att teckna fler leveransavtal.

En annan faktor som främjar avtalsförhållanden är kött av tyskt ursprung, så kallat 5 x D, dvs. kött som producerats och processats i Tyskland från början till slut. Detta koncept underlättar för producentgårdarna att klara sig på kort sikt, men på lång sikt verkar det inte hållbart. Detaljhandlarna främjar sannolikt försäljningen av 5 x D-kött bara tills dess att det blir dyrare än importerat kött. Bristen på smågrisar kommer sannolikt att begränsa verksamheten och därigenom höja kostnaderna, såvida inte detaljhandlarna verkligen förverkligar sina planer och övergår till att kräva högre kravnivåer för välbefinnande. ■

Ett ansvarstagande Atria är viktigt för hela livsmedelskedjan

Atrias ansvarsprogram och ansvarsfulla verksamhet omfattar hela kedjan från primärproduktion till konsument. Hållbar utveckling och ansvarsfull livsmedelsproduktion i Atrias verksamhet börjar med primärproduktionen. Ur konsumentens och kundens perspektiv är det mycket viktigt att veta hur råvarorna i den industriella processen har producerats. Ju mera vi känner verksamheten i hela kedjan, desto bättre. I vertikal integration sammankopplas kedjans separata affärsverksamhetsdelar som gäller samma slutprodukt. För att bygga fungerande vertikala integrationer måste man också hantera och utnyttja rejält stora informationsflöden. Atrias kedja blir också starkare av att vi har en egen foderfabrik. Vi kan utveckla djurens utfodring enligt våra egna behov och mål, med beaktande av såväl djurens välmående som miljö- och klimataspekter.

De flesta intressegrupper är mycket intresserade av slutprodukten ursprung, spårbarhet och kvalitet. När konsumenterna får frågan om vad som är viktigast i ansvarsfullheten, är svaret i nästan alla undersökningar hur djuren mår och behandlas. Friska djur, goda uppfödningförhållanden och respekt för djuren skapar en bild av såväl våra produkters kvalitet som vårt varumärke. Vårt engagemang i initiativet Science Based Target förutsätter att vi minskar klimat- och miljöbelastningen i alla faser av produktionskedjan. Minskade utsläpp syns också för konsumenten till exempel som minskat koldioxidavtryck för slutprodukten.

Primärproduktionens roll, verksamheten på gårdarna och producenternas yrkesskicklighet utgör grunden för en fungerande och hållbar livsmedelsproduktion och varumärkesimage hos Atria.

Merja Leino

Ansvarsdirektör
Atria

Detaljhandeln skapar tryck i Nordvästeuropa

Livsmedelskedjan i nordvästra Europa (t.ex. Beneluxländerna, Tyskland och Frankrike) omfattar cirka 1,7 miljoner producenter. Motparten är stora livsmedelskoncerner vars varuflöden styrs av 85 inköpskontor. Hittills har dock produktionskedjan i huvudsak fungerat: båda parterna har under åren kunnat tjäna tillräckligt med pengar, åtminstone genomsnittligt sett.

Marknadsstrukturen är på väg att förändras och producenterna riskerar att hamna i underläge. Detta syns bland annat som extrema inkomstvariationer. Kortvariga pristopp räcker oftast inte för att kompensera de långa prissvackorna. Speciellt sedan föregående höst har producenternas betalningsförmåga utsatts för provningar.

Även livsmedelshandelns ökande inflytande medför utmaningar. De ökande kraven som ställs på djurens välbefinnande eller ekologisk hållbarhet skapar stor prispess, och svinupp-

födarna har egentligen inte möjlighet att flytta dessa kostnadsökningar vidare. Samarbete skulle vara till nytta för såväl producenter som övriga partner i kedjan.

I och med samarbete i produktionskedjan får producenterna mindre frihet som företagare men olika samarbetsformer ger ändå stora fördelar. Den viktigaste av dem är en bättre förhandlingsposition, som går hand i hand med en högre försäljningssäkerhet. Bättre kostnadskontroll och flexibel anpassning till förändringar på marknaden ska inte heller underskattas. I Tyskland har fjäderfäuppfödningen visat hur framgångsrik integrerad produktion kan vara för producenterna. I nordvästra Europa är svinkötsproduktionen för det mesta inte grundad på avtal och försäljningen sker på den öppna marknaden. Avtal vinner allt mer mark och det finns flera samarbetsformer.

HEM?

Robert Hoste

Robert Hoste är senior forskare på svinuppfödningsekonomi på ekonomiforskningsavdelningen på elituniversitetet i Wageningen. Han har mer än 25 års erfarenhet av svinmarknadens och leveranskedjornas funktion och den internationella svinmarknaden.

VEM?

Ilkka Ala-Fossi

Direktör för foderaffärsverksamheten, A-Foder Ab, AFM, agronom

Ilkkas ansvarsområde på A-Foder är ledning av den industriella processen, råvaruansaffningen och produktutveckling. Ilkka har cirka 20 års arbetserfarenhet av försäljning, marknadsföring och produktutveckling inom foderbranschen. Som bisyssla driver Ilkka växtodling i Lappo. Gården producerar inte bara foderspannmål utan även ärtor och bondbönor.

Varför odla ärtor?

Varför är det värt att odla ärtor?

Ärtan är en utmärkt gröda i växtföljden. Den minskar sjukdomstrycket och binder kväve i jorden till förmån för nästa års grödor. Odlingen har också varit ytterst lönsam under de flesta åren. Det finns en god efterfrågan på ärtor inom foder- och livsmedelsindustrin.

Varför är det viktigt att odla inhemska proteiner?

Inhemska proteiner kan ersätta importerad soja. Det skapar mervärde för den inhemska jordbruksproduktionen och möjliggör en högre förädlingsgrad av grödorna i Finland.

Hur ser du på ärtodlingen när det gäller matproduktionens miljömässiga hållbarhet?

Ärtor har bland annat på grund av sina kvävebindande egenskaper ett lägre koldioxidavtryck än importerat protein. Dess användning i foder minskar produktionens klimatpåverkan. Ärtor ökar också mångfalden inom åkerbruket.

Vad är nyttan med avtalsodling av ärtor?

Ärtan är en specialväxt i åkerbruket och det finns en viss efterfrågan på den i matkedjan. Med avtalsodling kan vi säkerställa efterfrågan på skörden för jordbrukaren och tillgången för industrin. Avtalet kan också säkerställa ett garantipris för skörden i alla marknadslägen, utan att förlora fördelen av ett eventuellt högre marknadspris.

Ilkka och Esa diskuterar ärtodlingens lönsamhet ur jordbrukarens, foderindustrins och miljöns synvinkel.

Varför är det värt att odla ärtor?

Att odla ärtor minskar gödselkostnaderna, eftersom ärtor knappt behöver någon kvävegödsel alls. Dessutom frigör ärten även kväve i jorden för nästa års grödor och är bra för jordstrukturen. Om vi blir tvungna att drastiskt minska gödselmedel i framtiden, är det kanske med ärtan detta lyckas, utan att skörden blir mindre.

Varför är det viktigt att odla inhemska proteiner?

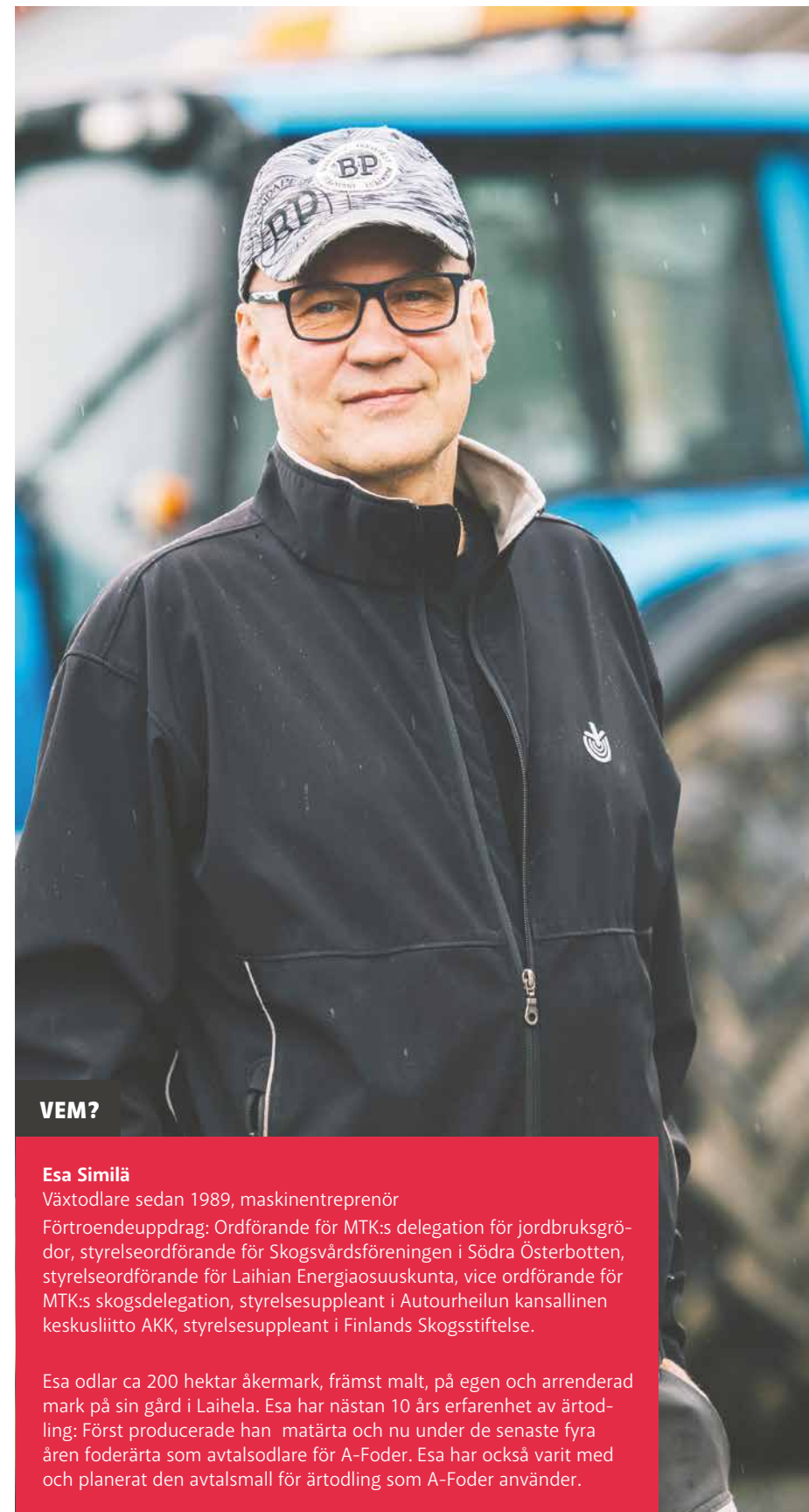
Det är ett konkurrenskraftigt och klokt alternativ till importerad soja, som ofta är genetiskt modifierad. Varför importera soja från fjärran, när vi själva kan odla proteinråvara för den inhemska foderindustrin? Dessutom har priserna på sjöfrakt stigit på grund av coronan. Inhemskt protein är också en matsäkerhetsfråga, eftersom importerat foder kan innehålla till exempel salmonella.

Hur ser du på ärtodlingen när det gäller matproduktionens miljömässiga hållbarhet?

Lokalt producerat protein har mindre miljöpåverkan, eftersom det inte behöver fraktas hela vägen från Amerika. Att odla ärtor minskar också konsumtionen och import av gödsel när större arealer odlas. Det är ett sätt att komma närmare ekologisk odling även inom det konventionella jordbruket.

Vad är nyttan med avtalsodling av ärtor?

I A-Foders avtalsmodell ingår garantipris, vilket har gjort det möjligt att odla ärtor lönsamt. Att odla ärtor kräver fördjupning och torkningen medför kostnader, så när minimipriset är känt ger det ekonomisk trygghet. Det gäller att ha koll på euron.

VEM?

Esa Similä

Växtodlare sedan 1989, maskinentreprenör

Förtroendeuppdrag: Ordförande för MTK:s delegation för jordbruksgrödor, styrelseordförande för Skogsvårdsföreningen i Södra Österbotten, styrelseordförande för Laihia Energiaosuuskunta, vice ordförande för MTK:s skogsdelegation, styrelsesuppleant i Autourheilun kansallinen keskusliitto AKK, styrelsesuppleant i Finlands Skogsstiftelse.

Esa odlar ca 200 hektar åkermark, främst malt, på egen och arrenderad mark på sin gård i Laihela. Esa har nästan 10 års erfarenhet av ärtodling: Först producerade han matärta och nu under de senaste fyra åren foderärta som avtalsodlare för A-Foder. Esa har också varit med och planerat den avtalsmall för ärtodling som A-Foder använder.

Ta vara på varje extra euro med ett odlingsavtal

Det finns olika odlingsavtalsmodeller på marknaden. Vet du vilken av A-Foders modell som passar dig bäst?

Allt börjar redan i januari-mars, när jordbrukarna funderar på vad de ska så under den kommande odlings-säsongen: spannmål, ärtor, gräs eller något annat? På husdjursgårdar bestäms växtarten av produktionsriktningen, men på spannmålgårdar bestäms riktningen av den industriella efterfrågan på olika odlingsväxter. Om gårdens spannmåls-skörd helt eller delvis är inriktad på industrin är det bra att komma ihåg att ingå ett odlingsavtal.

VARFÖR INGÅ ETT ODLINGSAVTAL? VAD FÅR JAG UT AV DET?

Syftet med odlingsavtalet är att skydda båda avtalsparterna: jordbrukaren och köparen. De odlingsavtalsmodeller och villkor som erbjuds av A-Foder har skapats med jordbrukaren i åtanke och i dem har man lyssnat på jordbrukarnas önskemål. När du ingår ett direkt odlingsavtal med A-Foder får du följande fördelar:

Som avtalsodlare av baljväxter får du ta del av det automatiska garanti-prissystemet, eftersom vi betalar ett garantipris på minst 235 €/ton för ärtor

och bondbönor. Om du vill, kan vi även ordna garantipriser för korn, havre och vete. Vi betalar proteinpriset på fodersäd för alla spannmål samt ett sorttillägg för havre och ärtor, om din sort finns med på listan över rekommenderade sorter.

Priset behöver inte bindas när odlingsavtalet ingås. Du kan till exempel lämna priset helt öppet, i vilket fall priset bestäms först vid affärstidpunkten. Om du vill kan du naturligtvis binda priset enligt prislstan på vår webbplats, antingen på en gång eller senare vid en tidpunkt som passar dig.

Vi förstår att varje skördesäsong är olika. **Om skördesäsongen blir svår och din skörd misslyckas, finns det ingen skyldighet att leverera enligt vårt avtal.** Vårt avtal skyddar jordbrukarna om de råkar ut för force majeure, såsom skördeskador, brand, översvämning eller torra. I dessa fall räcker det att du anmäler det för oss. Vi tar aldrig ut straffavgifter. Om skörden är större eller mindre än vad som anges i avtalet erbjuder vi flexibilitet på ±25 % i avtal med marknads- eller portpris. Om avtalsvolymen är otillräcklig förpliktar vi dig inte att tillhandahålla den volym som saknas på grund av ovan

nämnda skäl. I dessa fall behöver du bara meddela oss.

Om ditt parti vete, havre eller korn visar sig vara av livsmedelskvalitet kan vi förmedla ditt spannmål till det livsmedelsföretag som betalar det bästa priset för det. I detta fall kan du också vara säker på att du genom oss alltid får det bästa priset för dina spannmålspartier och du får betalt inom 14 dagar.

Som du kan se har A-Foders odlingsavtal många fördelar. Så välj klokt och teckna ett spannmålsodlingsavtal med oss. ■

AVTALSMODELLER

- Portpris
- Fast pris
- Prisrörsavtal
- Garantiprisavtal

Läs mer om A-Foders odlingsavtalsmodeller: atriatuottajat.fi/viljelysopimuslomake

Ibruktagande av ett nytt nötkreatursregister närmar sig

Det nya nötkreatursregistret, som har förberetts i flera år, införs i april 2022. För att säkerställa smidiga transporter och smidig prissättning av slakt- och förmedlingsdjur även med det nya nötkreatursregistret, måste djurhållare av nötkreatur ge fullmakter för nötkreatursregistret. Inte bara till slakteriet utan också till Djurens hälsa ETT rf och Mtech Digital Solutions Oy.

Fullmakter för nötkreatursregistret ges i myndighetens tjänst på Suomi.fi. En giltig fullmakt kan endast ges av den person som är angiven som djurhållare under gårdens lägenhetssignum. Nötkreatursgårdens bör kontrollera Livsmedelsverkets djurhållare- och djurhållningsplatsregister för att se vem som är registrerad som djurhållare och att de övriga uppgifterna om djurhållningsplatsen är aktuella.

Det finns två fullmaktsalternativ: *Läsa uppgifter om nötkreatur* och *Anmäla uppgifter om nötkreatur*. Med läsbehörighet kan slakteriet se uppgifterna om gårdens nötkreatur, till exempel i rapporter om märkning och registrering. Därför ber vi varje hållare av nötkreatur om fullmakt för läsbehörighet. I utredningsärenden tar vi naturligtvis alltid kontakt med producenten.

Om du vill, kan du också ge slakteriet fullmakt att anmäla borttagning och inköp av nötkreatur för djur som har slaktats eller förmedlats genom A-Producenter. I detta fall måste du också välja *Anmäla uppgifter om nötkreatur*. Om anmälan av uppgifter om nötkreatur måste

dessutom ett separat skriftligt avtal ingås med A-Producenter. Vi informerar om ingåendet av avtalen senare under våren.

Även om slakteriet skulle göra anmälningarna för gårdens räkning i det nya nötkreatursregistret är gårdens djurhållare skyldig att kontrollera att uppgifterna är korrekta. I sista hand är djurhållaren, som nötkreaturens ägare, ansvarig för uppgifterna om sina djur i nötkreatursregistret.

Enligt aktuell information kan slakterierna inte kontrollera att fullmakterna verkligen fungerar förrän det nya nötkreatursregistret har tagits i bruk. Därför är det viktigt att vara beredd på att gården i det första skedet själv måste ta hand om anmälan om uppgifter, trots att du har gett fullmakt till slakteriet.

Det är nödvändigt att i varje fullmakt ange lägenhetssignumet som identifierare för att säkerställa att fullmakten gäller rätt producent i alla fullmaktstagares system.

FULLMAKT ÄVEN TILL ETT OCH MTECH

För att djuren rör sig smidigt och prissättningen av djuren fungerar korrekt

måste djurhållaren av nötkreatur också ge fullmakt till Djurens hälsa ETT rf och Mtech Digital Solutions Oy.

När gården ger Djurens hälsa ETT rf fullmakt att läsa uppgifter om nötkreaturen överförs uppgifterna om djurens läkemedel från Naseva till slakteriets kedjeinformation och djuren kan slaktas utan problem.

ETT:s läsbehörighet säkerställer också att djurens avräkningar är korrekta. Om en kogård uppfyller kraven för Nasevas nationella nivå ökar priset på en slaktko. Medlemskap i Naseva påverkar också priset på både nötslakt och biffkalvar på dikogårdar samt priset på slaktdjuren på slaktnötkreatursgårdar.

Största delen av nötkreaturshållarna använder Mtechs Min gård-program för hanteringen av boskapsdata och uppföljning av produktionen. När en djurhållare ger Mtech fullmakt att både läsa och anmäla uppgifter om nötkreatur, kan djuranmälan till A-Producenter göras från Min gård-programmet med AtriaLänken även i fortsättningen. ■

Stämningar på Köttakademin 2022

”Starkt framåt med framtidstro”

Reijo Flink, VD för Atria Producenter, A-Foder och Nautasuomi

Den traditionella Köttakademin för Atrias primärproduktion arrangerades för andra gången som ett webbseminarium i början av februari. Webbseminariet samlade fler än 370 deltagare och fick lovord för en god stämning, intressanta inlägg samt presentationerna av de prisbelönte gårdarna. Läs axplock från dagens knepiga frågor och experternas svar.

Merja Leino

Atrias ansvarsdirektör

Hur kan gårdarna berätta om sina egna ansvarsgärningar på sociala medier?

– Det är mycket värdefullt att konsumenterna får höra berättelser på sociala medier från gårdarna och om det verkliga livet där. Den vägen når man speciellt unga konsumenter som är en viktig målgrupp i ansvarsfrågor.

Juha Gröhn

VD på Atria-koncernen

Om du fick önska dig tre saker, vad skulle du önska för Atrias produktionskedja 2022?

– Jag önskar att kedjan kommer över den här kostnadsfasen och kan fortsätta den systematiska utvecklingen. Jag önskar också att naturen ger oss en god skörd och att pandemin lättar så att vi kan mötas och därigenom lära av varandra.

Taneli Rytäsä

Commodity Broker, Northstar Brokerage

Vilka är dina tips till odlarna för växtperioden 2022?

– I och med att prisbilden är god för olika spannmålsslag, uppmanar jag att boka en del av skörden redan i förväg.

Juha Marttila

Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter, styrelseordförande

Hur ser framtiden ut?

– Framtiden är hölj i dimma, minst sagt, men detta innebär inte att man ska stanna upp och vänta på bättre tider, utan att vi ska snöra på arbetshandskarna och fortsätta målmedvetet framåt.

KÖTTAKADEMIN

Köttakademin är ett efterlängtat och populärt evenemang inom Atrias primärproduktion för proffs inom köttbranschen. Evenemanget erbjuder deltagarna ett mångsidigt utbud och aktuellt innehåll ur olika perspektiv på livsmedelsproduktionen. I evenemanget belönas årligen framgångsrika gårdar inom olika produktionsinriktningar.

Atrias primärproduktion delade ut pris vid Köttakademin till **gårdar som har utmärkt sig väl**

Grattis till de prisbelönte gårdarna och tack till deltagarna för ett härligt distansevenemang!

Nautasuomi

Uppfödare av utomordentliga mjölkkrastjurar
Niemelän tila, Keuru

Uppfödare av utomordentliga mjölkkrastjurar
Mullivainio, Etseri

Uppfödare av utomordentliga mjölkkrastjurar
Kylänpään Torppa, Loimaa

Uppfödare av utomordentliga mjölkkrastjurar
Voittola, Siikajoki

Uppfödare av utomordentliga mjölkkrastjurar
Illansuu Oy, Muhos

Uppfödare av utomordentliga köttkrastjurar
MTY Aho Janne ja Kimmo, Etseri

Uppfödare av utomordentliga köttkrastjurar
Mäntyharjun tila, Idensalmi

Utmärkt kalvuppfödare
Luosalan Tila, Asikkala

Utmärkt kalvuppfödare
Vasemmainen, Kuopio

Producent av utomordentliga spädkalvar
Navettakangas Oy, Jyväskylä

Producent av utomordentliga spädkalvar
Huuskola, Kiuruvesi

Producent av utomordentliga spädkalvar
Lehdon tila, Vaala

Producent av utomordentliga biffkalvar
Luomutila Vanhapaikka, Soini

Producent av utomordentliga biffkalvar
Aron tila, Östermark

Producent av utomordentliga biffkalvar
Rusilan tila, Hankasalmi

Producent av världens bästa biff 2021
Hautakorven tila, Karvia

Atria Svin

Ansvarsfull familjegård
Londbo Gård AB, Vörå

Ansvarsfull familjegård
Kytöharjun maati, Kurikka

Ansvarsfull familjegård
Pirkolan tila, Pyhäjoki

Atria Fjäder

Utmärkt unghönsuppfödare
Saarimaan tila, Kuortane

Utmärkt kycklinguppfödare
Kortesmäen tila, Seinäjoki

Utmärkt kläckeri
Iso-Tuiskun Tila Oy, Ilmola

Så här konsumerade finländarna kött 2021

Köttkonsumtionen har varit relativt stabil under de senaste åren och 2021 medförde inga större förändringar. Antalet personer som inte äter kött ligger kvar på samma nivå för andra året i rad. Köttpriset, inhemskt ursprung och kvalitet fortsätter att vara vägledande för inköpsbeslutet. De flesta litar på att det finländska köttet är tryggt och säkert.

93 % av finländarna äter kött i en eller annan form

→ **78 %** flera gånger i veckan

DE FRÄMSTA SKÄLEN TILL ATT ÄTA KÖTT ÄR

god smak

vana

näring

DE VIKTIGASTE FAKTORERNA I BESLUTET ATT KÖPA KÖTT ÄR

pris

inhemskt ursprung

kvalitet

72 % är inte oroliga över finländskt kött

19 % av de som svarade är oroliga över finländskt kött

→ **49 %** av dem är oroliga över dålig behandling av djur och etiska frågor.

SKILLNADEN MELLAN KVALITETEN PÅ IMPORTERAT KÖTT OCH FINLÄNSKT KÖTT ÄR FORTFARANDE STOR

4/5 litar på det finländska köttets kvalitet

1/3 litar på importerat kött

78 % av de som svarade anser att finländskt kött är oklanderligt

ÅSIKTER OM DJURGÅRDARNAS BEAKTANDE AV DJURENS VÄLBEFINNANDE OCH MILJÖPÅVERKAN

I vilken grad instämmer du med följande påståenden?

ALLA 2021 (n=1021)

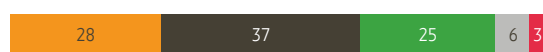
Jag litar på att det finländska köttet är tryggt och säkert

Det finska köttets spårbarhet till gården ligger på en god nivå

De finländska djurgårdarna har vidtagit åtgärder för att främja djurens välbefinnande och för att förbättra produktionsförhållandena

De finländska köttgårdarna har vidtagit åtgärder för att minska miljöskador

■ Instämmer helt (5) ■ Instämmer i hög grad (4) ■ Instämmer delvis (3) ■ Instämmer i låg grad (2) ■ Instämmer inte alls (1)

Källa: Kantar TNS Agri Oy, lihan kulutusta ohjaavat tekijät (faktorer som styr köttkonsumtion) 2021

I artikelserien En vecka på gården följer vi vardagen på fyra gårdar under olika årstider. Varje gård presenterar sig i tur och ordning i tidningen Atria Producenter och de tre andra berättar det senaste från gården på webbplatsen.

Läs hur veckan varit på de andra gårdarna: atriatuottajat.fi/viikkotilalla

"På med halsremmarna och in i automatutfodringens underbara värld"

Företagarfamiljen börjar sina arbetsdagar i 2-åriga Seelas takt, och dagarna får sin rytm efter hur mycket ladugårdsarbete, hushållsarbete och snöröjning det finns. Eftersom familjen fördelar arbeten tydligt, mormor hjälper till med barnet och avbytaren hjälper på ladugården, finns det också tid att njuta av vintervädret.

MÅNDAG ❄️

Det hade snöat lite över natten. I dag var **Seela** vår väckarklocka när klockan blev sju. Vi samlar ihop våra grejer och lämnar Seela hos mormor på morgonen. Vi har fördelat arbetena så att **Lauri** tar hand om de stora tjurarnas utfodring och **Juulia** om kalvarnas. Arbeten på dianläggningen påbörjas med att medicinera en kalv och torka båsen . Efter det ser vi till att varje kalv har kunnat dricka sin frukost och sedan tvättas drickautomaterna. Vi ger ännu morgonfoder till kalvarna och ungdjuren och då är vi klara med morgonarbetena i ladugården.

Under tiden har vi kört bort det dåliga fullfodret från de stora ladugårdarna och det återstående goda fullfodret som fanns framför ett par båsar. Fullfodervag-

nen ”äter” såväl mäsik, mineraler, krossad säd, majs som ensilage i snabb takt. Klockan tio är det dags för arbeten inomhus. Seela har gått hem med mormor och stannar nu för att leka med pappa, medan Juulia kör till affären. Efter turen till affären är det dags att laga mat, med Seelas hjälp, förstås. Under tiden plogar Lauri gården och öppnar plast på fodersilorna.

På eftermiddagen går vi och ser till kalvarna och hur de har druckit och ätit. Ungdjurens foderbord är helt tomt och vi fyller på rejält med fullfoder.

På kvällen tittar vi på en dokumentär om matfusk på Yle Arenan och vid niotiden går vi ännu till ladugården för kvällsrundan: vi skjuter fram foder i de stora ladugårdarna och ger vatten till kalvarna. För närvarande kan kalvarna i alla tre kalvgrupper redan självständigt använda drickautomaten.

TISDAG ❄️

Det har kommit lite till snö under natten igen. På morgonen väcker Seela oss klockan 6.15 och vi för henne till mormor strax före klockan åtta. Lauri lämnar huset samtidigt för att tillverka fullfoder. På dianläggningen börjar morgonen med samma, välbekanta sysslor. Vi mockar båsen , visar en kalv till drickautomaten och skjuter fram foder till djuren. I foderlagret rensar vi golvet under mäsikhögen för ett nytt lass. Efter att ha tillverkat fullfodret, är det dags igen för Lauri att ploga bort den största delen av snön på gården. Samtidigt går han och ger ungdjuren det nya fullfodret.

Efter nio hämtar vi hem Seela och då är det dags att börja laga köttfärs. Förmiddagen går fort när vi går igenom utfodrings- och foderärenden med experter. Med detta är allt i sin ordning.

På eftermiddagen är det dags för lunch och att se på film med Seela. Filmen är Disneys Bolt och vi tittar på den för ungefär 50:e gången.

Klockan tre ser vi till kalvarna igen och ger en andra dos smärtstillande till kalvar som avhornades under veckoslutet. Idag blev även den sista gruppen

kalvar full när två nya kalvar kom från förmedlingen. På kvällen får de nya pojkar remmar på halsen och de visas in i den automatutfodrings underbara värld. På kvällen gav vi också medicin till ett par djur . Strax före klockan tio är det dags att gå in i huset och lägga sig.

ONSDAG ❄️

Snö i luften. Seela väcker familjen klockan sex. På morgonen kom ett påfyllningslass mäsik och därför gick vi till ladugården först när det hade anlänt. Vi körde Seela till mormor även idag. Även de nya kalvarna har klarat av att dricka själva på morgonen. I övrigt är rutinerna desamma: mockning, foder till djuren och medicinering av en kalv. Utjämning av det återstående fullfodret framför varje båsa i de stora ladugårdarna. Lauri plogar lite snö på gården igen. Vår julgran har stått på gården i väntan på ett ögonblick av inspiration. Vi ska hänga upp den i bästaket för att göra fint för kalvarna. Idag är äntligen dagen för att få det gjort.

Efteråt är det dags för lite inomhusarbete. Medan vi har varit i ladugården har vår robotdamsugare, Vilhelmiina, blivit klar med dammsugning inomhus. Vilhelmiina är verkligen en ovärderlig resurs i vårt hus med två stora och håriga hundar.

Vid tolvtiden är det dags att tillverka fullfoder. Idag tillverkar vi tre partier fullfoder: ett för båda stora ladugårdarna och ett för kalvarna och tonåringarna. För de mindre djuren tillverkar vi fullfoder för flera dagars behov och lagrar det i mellanlagret. Fullfodret för denna grupp innehåller ensilage, torrkorn, proteinfoder och mineraler. Vi kör fullfodret till ungdjuren från mellanlagret med Avanti och till de små kalvarna med skottkärran.

Efter tillverkningen av fullfodret flyttar vi några djur med benproblem till mindre båsar i väntan på slaktbilen.

Lauri lämnar slörjaren till bysmeden för underhåll, varefter vi svänger förbi godisbutiken och hämtar hem Seela vid femtiden. Klockan halv nio är det åter dags att gå till ladugården. Lauri tillbringar resten av kvällen med sin älskade Playstation.

TORSDAG ❄️

Det har snöat på natten. Seela väcker familjen klockan 5.50. Idag kommer avbytaren som ska jobba i ladugården resten av veckan. Det betyder att pappa får sova till halv nio idag. Vi tittar på barnprogram med Seela på morgonen.

Lauri går ut igen för att ploga och Seela går ut med mamma för att åka skidor och pulka. Efter de vilda snölekarna smakar maten väldigt gott och vi fortsätter lekarna inomhus. Vid halvfyratiden kör vi till Toivakka kyrkby för att åka skridskor, vilket var Seelas andra gång någonsin.

På kvällen nattar vi Seela och sedan är det som vanligt dags för en sväng i ladugården.

FREDAG ❄️

Seela väcker familjen klockan 6.15. Idag ska vi åka till staden. Seela ska vara hos mormor igen och vi vuxna åker in för oss själva för att göra årets första investeringar: två snöspadar och två gatuborstar.

Lauri passar på att klippa sig och vi lämnar skridskorna för slipning. Vi åter lunch, Juulia får shoppa lite och sedan tar vi en sväng till mataffären innan vi åker hem.

På kvällen planerade Lauri ännu reparationen av slörjaren. Vid nio på kvällen är det dags för ladugården och efter det tillbringar vi resten av kvällen med streamingtjänster.

LÖRDAG ❄️

Seela väcker familjen klockan 5.53. Idag är en helt ledig dag. På morgonen åker Lauri ut för att hjälpa till med kampanjen för välfärdsområdesvalet runtom i Mellersta Finland och Seela och jag åker ut vid tolvtiden för att testa spaanläggningen vid Peurungan kylpylä. Det är Seelas första gång på spa och efter simträningen hemma i utomhusjacuzzi var de många bassängerna och rutschkanorna en fullträff för henne. Efter simningen åt vi läckra hamburgare på restaurangen och åkte sedan hem, ganska trötta.

Klockan 21.30 är det ännu dags för en snabb visit i ladugården, främst framskjutning av foder och kontroll av djuren. Allt är i sin ordning.

SÖNDAG ❄️

Seela väcker familjen klockan 6.35. Hela förmiddagen är det bara mys. På eftermiddagen konsumerar Lauri och gammalbonden lite kultur och tittar på den nya James Bond-filmen.

Redan före jul har vi känt att vår vän Fidel behöver ett litet bad. Idag blev det äntligen den ”i morgon” då jag lyckades få till det med att tvätta hunden.

Under tiden hade Seela kvalitetstid med mormor. Nästa vecka blir det spännande, då ska Seela börja gå på dagis ett par dagar i veckan.

På kvällen gjorde vi vår vanliga kvällsladugården: medicinering av ett par djur, inget annat särskilt i kväll heller. ■

UR EXPERTENS PERSPEKTIV

Planerad och aktiv verksamhet utan att glömma det egna välbefinnandet

Nötkött har producerats på Mäntyniemi gård sedan 1974. Gården fokuserar på det viktigaste, det vill säga produktionen av nötkött. I görandet och tänkandet kan man se en långsiktig utveckling.

Helhetshanteringen, planenligheten och omsorgen om det egna välbefinnandet syns i gårdens verksamhet. Produktionsresultaten analyseras per varje slaktparti och ekonomin följs upp varje månad. Experter anlitas för att analysera resultaten och med tanke på framtiden. Gården samarbetar till exempel med närliggande spannmålsgränder. I helheten ingår också kunskaper om det omgivande samhället och marknadens verksamhetsmiljö. Lauri deltar aktivt i verksamhet inom köttbranschen och i samhällelig verksamhet. Detta har fördjupat hans syn på saker och gjort det möjligt för honom att delta i beslutsfattandet i gemensamma frågor.

FRAMGÅNGAR TROTS UTMANINGAR

Planenligheten kan ses på gården i många saker. Arbetena och sysslorna görs i tid. Arbets- och ansvarsfördelningen är tydlig: Juulia har hand om dianläggningen, Lauri sköter slutuppfödningen. Vid behov kan båda hoppa in och vikariera för varandra. Trots svåra tillväxtsånger och år har produktionsresultaten varit bra. Mellan 2018 och 2021 har dagstillväxten legat stabilt på 610–620 g/dag. Uppfödningensperioden har förlängts med en månad på grund av kalvsituationen och är nu cirka 20 månader. Slaktvikten har stigit från 371 till 398 kg.

Majsförsöket sommaren 2021 resulterade i en toppskörd och ledde till att behovet av spannmålsköp minskade med cirka 73 000 kg. Stora besparingar på utfodringskostnader na i år! Växtförsöken fortsätter igen nästa sommar.

Förutom djur tar företagarna på gården också hand om sitt eget välbefinnande. På vintern kan de ta ledigt och göra saker med familjen. Enligt Lauri och Juulia måste man inte alltid åka ut och resa. Ibland kan man också ”hemestra”.

Företagarna vill producera nötkött på gården även i framtiden. Om tio år vill företagarna att gården fortfarande utvecklas och är ekonomiskt lönsam.

Anne-Mari Malvisto
Kundrelationschef
Nautasuomi

MÄNTYNIEMI GÅRD

FÖRETAGARFAMILJEN: Lauri Jaatinen (33 år), Juulia Pauninsalo (29 år) och Seela (2 år). Hundarna Fidel och Raúl är också involverade i de dagliga sysslorna.

PRODUKTIONSINRIKTNING: Nötköttproduktion, från spädkalv till slakt.

ANTALET DJUR PÅ GÅRDEN: 500

ÖVRIGT: På familjens gård gjordes generationsskifte 2018 och gården omfattar 190 hektar åkermark. Du kan följa vardagen på gården på Instagram @mantyniementila.

Tarikko-projektet bidrar till sjukdomsbekämpning

Djurens hälsa rf:s Tarikko-projekt för kartläggning och hantering av sjukdomsrisker på fjäderfågårdar har inletts. Målet är att under våren och sommaren utvärdera nivån på sjukdomsskyddet hos alla finländska kycklinguppfödare genom att besöka gårdarna och i samarbete med producenterna planera eventuella utvecklingsobjekt och åtgärder.

I utvärderingen av nivån på sjukdomsskyddet används metoden Biocheck.UGent® som utvecklats vid universitetet i Gent. Metoden kompletteras så att den också beaktar den finländska produktionens och även exportmarknadens särskilda behov, till exempel när det gäller hantering av salmonella- och fågelinfluensarisiken. Samma metod används i Finland för utvärdering av sjukdomsskyddet på svin- och nötkreatursgårdar, och den har inkluderats i av gårdarnas hälsovård.

SJUKDOMSBEKÄMPNINGEN ÄR ETT GEMENSAMT ANSVAR

Primärproduktionens sjukdomsfrihet är grunden för produktionen av säkra livsmedel. Detta är viktigt både för den inhemska konsumtionen och för exporten. Bara ett enda allvarligt utbrott på en fjäderfågård kan hindra exporten av fjäderfä och fjäderfäprodukter – både kött och ägg – utanför EU, men det kan också försvåra handeln på den inre marknaden. Ansvar för sjukdomsbekämpningen gäller inte bara den egna gården, utan hela produktionskedjan.

Projektets utvärderingsresultat ger omfattande information om kycklingproduktionen i Finland som helhet och beredskapen för att förebygga olika smittor. Producenterna får också möjlighet att jämföra nivån på sjukdomsbekämpningen på sina egna gårdar med situationen på andra liknande uppföd-

ningsgårdar. Projektet erbjuder även utbildning och rådgivning i frågor kring sjukdomsbekämpningen på gårdsnivå. Vi samarbetar med bland annat: Projektet Suojaa SiKana som utför motsvarande utvärderingar på värphönshus.

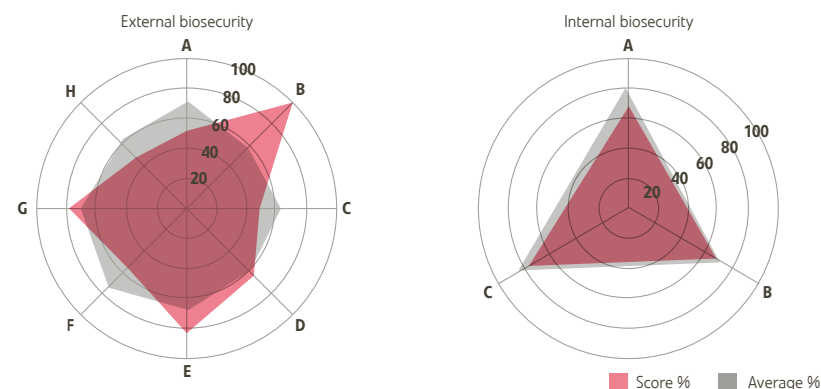
UTNYTTJA PROJEKTET FÖR ATT UTVECKLA BIOSÄKERHETEN PÅ DIN GÅRD

Utvärderingsbesöken på kycklinguppfödningsgårdarna i Tarikko-projektet genomförs av två projektansvariga: VML **Marianne Kaila** och AFM **Elisa Valtonen**. De kommer att inom kort kontakta producenterna via e-post eller per telefon för att komma överens om besöken. Det rekommenderas att reservera ett par tim-

mar för besöket så att det finns gott om tid att gå igenom alla kritiska punkter i sjukdomsskyddet. Utvärderingen är inte en inspektion, utan den syftar till att granska verksamheten på gården utifrån ett externt perspektiv och även uppmuntra producenten att granska sina egna verksamhetssätt och hitta möjligheter att utveckla verksamheten.

Projektet finansieras av jord- och skogsbruksministeriet, så all verksamhet som bedrivs inom ramen för det är kostnadsfri för gårdarna. ■

Mer information: www.ett.fi → Projekt → Tarikko, projekt för kartläggning och hantering av sjukdomsrisker på kycklinggårdar

ETT EXEMPEL på resultatet från en Biocheck-utvärdering på en gård där till exempel tömningen av anläggningen (B) har genomförts på ett exemplariskt sätt i fråga om det externa smittskyddet, men som ligger lite under genomsnittet när det gäller att till exempel säkerställa foder- och vattenhygien (C).

TEXT: Laura Lindén, Kind Company

Allt går smidigare när vi jobbar tillsammans

Det finns många länkar i produktionskedjan för en framgångsrik köttprodukt och varje länk har sin specifika, viktiga uppgift. Det viktigaste är dock att alla jobbar mot samma mål – att skapa den bästa möjliga slutprodukten. Läs mer hur Atriakedjan spelar mot samma mål från åker till bord.

”Intressebevakning med långt tidsperspektiv”

Ägarandelslagens synpunkter iakttas noga i Atrias beslut om primärproduktionen i såväl Atrias som A-Foders och A-Producenternas styrelser. Detta är dock inte det enda sättet för andelslagen att påverka kedjans nuvarande och framtida utveckling.

Agarandelslagen är grundpelaren som har gjort Atrias vertikala produktionskedja till det som den är idag. Genom medlemskapet i andelslaget förbinder sig producenten att samarbeta med Atria och får åtnjuta andelslagets goda vinstdelningsförmåga, som belönar medlemmar som är långsiktigt engagerade. Ägarskap innebär också beslutsamhet. När Atria och dess viktigaste dotterbolag fattar strategiska beslut, deltar representanter för andelslaget Itikka, Lihakunta och Österbottens Kött i beslutsfattandet tillsammans med Atrias tjänstemän.

En gång i tiden drev andelslagets vilja även fram till ett beslut om att satsa på foderindustrin. Tack vare fodret har Atria kommit ett steg längre i värdekedjan än sina konkurrenter. A-Foder är det enda inhemska foderföretaget som ägs av producenter.

– Ägarna såg utfodringen som en så pass viktig del av produktionskedjan att de bestämde sig för att göra den själva. Det har ökat Atrias betydelse i värdekedjan och stimulerat hela foderindustrin genom att skapa konkurrens, vilket påverkar både priset och kvaliteten på det foder som säljs, säger **Risto Lahti**, vd för andelslaget Itikka och Lihakunta.

KONKRET INFLYTANDE

I fjol påverkade andelslagen aktivt bland annat de nya utvecklingarna inom nötkedjan. På grundval av de goda erfarenheterna från svin- och fjädersfäkedjan

inrättades en egen samarbetsplattform för nötköttproducenter.

– Andelslagen tog initiativ till att grunda en egen utvecklingsgrupp för nötkedjan. Den inledde sin verksamhet 2021. Samtidigt var vi också aktivt med i skapandet av Atria Nöt som stöder och utvecklar nötkedjan, säger Lahti.

Enligt Lahti har andelslagen också skyldighet att blicka längre framåt och bevaka producenternas intressen på olika plattformar.

– Det handlar om organisationer som är över 100 år gamla, och världen förändras hela tiden. Därför måste vi främja branschens verksamhetsförutsättningar och lyfta fram producentperspektivet i beslutsfattandet.

För närvarande är framtiden en aktuell fråga på många fronter: Med djurkrediter kan gårdarna i kedjan utveckla sin produktion och andelslagen uppmuntrar universitetsstudier med stipendier att välja ett avhandlingsämne som rör utvecklingen av boskapsuppfödning. Vi letar även efter större möjligheter att förbättra Atrias konkurrenskraft och förstärka förmågan att fördela vinst till medlemmarna.

–Itikka och Atria är till exempel med i ett projekt som syftar till att utveckla en vindkraftspark i anslutning till Atrias fabrik i Nurmo. Lihakunta och Itikka blev också kapitalfinansierade för Nordic FoodTech VC som investerar i livsmedelsteknikföretag, eftersom vi vill se hur hela livsmedelssystemet utvecklas på lång sikt, belyser Lahti. Vi måste vara aktiva. ■

ANDELSLAGEN

- Representanterna för Atrias ägarandelslag deltar i bolagens beslutsfattande i Atrias, A-Foders och A-Producenternas styrelser (ägarandelarna och rösträtterna varierar från bolag till bolag).
- Atrias ägarandelslag är
 - Andelslaget Itikka, grundat 1914, 1 228 medlemmar (2020)
 - Lihakunta, grundat 1903, 2 065 medlemmar (2020)
 - Österbottens Kött, grundat 1934, 271 medlemmar (2020)
- Medlemmarnas vinstfördelning 2020 var nästan 8 miljoner euro.
 - Andelslaget Itikka 4 613 610 euro
 - Lihakunta 3 055 123 euro
 - Österbottens Kött 408 652 euro

”Vi främjar branschens verksamhetsförutsättningar och lyfter fram producentperspektivet i beslutsfattandet.”

”Ömsesidig sparring”

För en långsiktig svingård är viktiga frågor i Atrias produktionskedja kedjans funktionalitet, dess ekonomiska styrka och toppkompetensen, med vilken köttkedjan och lösningar utvecklas samtidigt som man lyssnar på producenten.

Heikkiläs stora sugghus är belägen i Rusko, mitt i en tätort med egnahemshus. Husbonden **Timo Heikkilä** är företagare av den femte generationen på sin släktgård och han har utvecklat verksamheten redan i drygt 30 år – sedan 2013 som producent hos Atria. I svinhuset används innovativa och kostnadseffektiva system för exempelvis luktkontroll och värmeåtervinning. Husbonden har utvecklat många av dem själv. Några lösningar har han finslipat i samarbete med Atrias experter. Heikkilä anser att han i rollen som producent också är en sparringpartner i kedjans utveckling.

– Jag är långsiktigt engagerad i kedjan och i andelslaget Itikka. Utvecklingsidéer från små producentgrupper färdas i båda riktningarna genom medlemmarna i utvecklingsgruppen och representanter för A-Producenter. Relationen med de kunniga gårdsrådgivarna och upphandlarna är ömsesidigt positiv: jag lär mig av dem och de lär sig av mig, säger Heikkilä.

PÅ BASEN AV KNOW-HOW

Gården inledde Atrias antibiotikafria svinköttproduktion 2017 och nu håller man på att avsluta delinvesteringen i fri grisning. Investeringen började med Atrias rekommendation om att svinkedjan i kontrollerad omfattning skulle övergå till fri grisning. – Vi har redan samlat på oss ett par års erfarenheter av fri grisning även från de större pilotgårdarna. Nu har vi gott om know-how, säger Heikkilä.

Heikkilä i sin tur har delat med sig av sina observationer och kunskaper. Till

exempel om lösningar inom den tyska köttkedjan till A-Foder och Atria och tipsat A-Foder om kostnadseffektiva utfodringsalternativ.

Heikkilä har suttit länge i Finlands Svinföretagare rf:s styrelse och är nu förenings ordförande. Han är dock inte med i Atria Svins utvecklingsgrupp, utan anser att den är en kanal för påverkan för yngre, aktiva producenter.

– Ja, Atrias produktionskedja har helt klart det långsiktigaste framtidsperspektivet. Vi måste kunna rikta blicken mot de konsumenter som köper våra produkter i framtiden, funderar Heikkilä.

ANSVAR OCH HÄLSOSAMHET I SPETSEN

Enligt Heikkilä är en annan fördel för producenten att Atria stöder gårdarna med utvecklingen av ansvarsfullheten. Heikkilä går precis fått ett showroom för fri grisning och han välkomnar till gården även dem som är mycket kritiska mot näringsgrenen.

– Svinen måste födas upp så att verksamheten tål att granskas, fortsätter Heikkilä.

Heikkilä är övertygad om att Atria har förmågan och viljan att hitta en lösning på lönsamhetsutmaningen inom den finländska svinköttproduktionen – genom att fokusera på matens hälsosamhet.

– Atria har toppkompetens inom näringsfrågor och en stark produktutveckling inom livsmedelslösningar. Jag tror att vi måste leta efter lösningen genom en omfattande analys av svinköttets förhållande till kyckling och nötkött, säger Heikkilä. ■

FAMILJEGÅRDAR

- Atrias produktionskedja omfattar cirka 4 200 nötkreatursgårdar, cirka 240 svingårdar och cirka 100 fjäderfärdar.
- Medlemskapet i Atrias produktionskedja gör det möjligt för producenten att delta i och påverka utvecklingen genom exempelvis medlemskap i ett andelslag, produktionsriktningens egna produktionsgrupp eller små grupper och pilotprojekt.
- I en fungerande produktionskedja ingår både personlig rådgivning och digitala tjänster för utfodringen och produktionsutvecklingen. I Atrias produktionskedja får producenten synlighet och uppskattning som producent av ren inhemsk mat genom till exempel avancerad gårdsmärkning.

”Atria har toppkompetens inom näringsfrågor och en stark produktutveckling inom livsmedelslösningar.”

”Mot fullständig produktion”

Framgångarna i Atrias långa produktionskedja är allra påtagligast på fabriken. En kontinuerlig förbättring av kvaliteten och produktiviteten kräver framför allt att man i den industriella processen effektivt utnyttjar råvaran och all tillgänglig information.

Allt som händer efter att djurtransporten har anlänt på Atrias fabriksområde – från ladugården till slakteriet, från styckning och förädling till logistiken – ingår i produktionskedjans industriella process.

– En lång produktionskedja, vars alla delar är under vår kontroll öppnar stora möjligheter för oss att göra hela värdekedjan konkurrenskraftigare, säger **Tauno Perälä**, produktionschef för Atria Finland.

AVKASTNING UPP, SVINN NER

Redan under många år har fabriken fokus vilat på avkastningen, det vill säga på att bevara råvarans värde genom hela processen och på att ha kontroll över svinn.

– I praktiken innebär detta att vi behandlar, styckar, förädlar och förpackar köttet utan att det uppstår svinn i något skede av processen. Innerfilé får inte hamna i korvsortimentet, förklarar Perälä.

Fabriken strävar efter att kontinuerligt förbättra kedjans produktivitet och kvalitet, inte bara genom att effektivisera verksamheten (t.ex. genom att öka automatiseringen), utan även genom att förstärka den kunskapsbaserade ledningen. Ju mer information om processer, svinn och avvikelser man får, desto bättre kan man förstå de orsaker som påverkar produktiviteten.

– Vi har till exempel redan i ett års tid haft en arbetsgrupp bestående av experter från primärproduktionen, slakterier, styckningsanläggningen och på kvalitetsfrågor som har sökt en riktning för utvecklingen av svinkedjan. Faktum är att genom bättre viktkontroll, köttprocent och hälsa skulle

de partiella uttagen minska och vi som kedja skulle fortfarande kunna ha högre produktivitet. Och nyttan skulle inte bara tillfalla slakteriet och styckningsanläggningen, utan också producenten, säger Perälä.

JÄMN KVALITET LÖNAR SIG

Eftersom det finns ett direkt samband mellan djurens köttprocent, viktkontroll och hälsa samt kedjans lönsamhet, försöker man hitta orsaker till variationer till exempel genom utfodrings- och genetikttester. För närvarande utvecklar fabriken nya modeller för övervakning av försäljningspartierna och man kontaktar producenten om partiets kvalitet. Det är viktigt att kvaliteten är jämn.

– För slakteriet innebär ett avvikande djur alltid en speciell process, i vilken vi inte kan utnyttja den normala automatiseringen. Och om filéstorleken inte uppfyller kundens krav, hamnar köttet inte i den lönsammaste försäljningskanalen, belyser Perälä.

Lyckligtvis sker utveckling samtidigt i olika delar av kedjan, och det finns mycket information som hjälper i att hitta nya orsakssammanhang.

– Inom primärproduktionen har vi utvecklat vår egna verksamhet avsevärt och det finns mycket data tillgänglig. I den industriella verksamheten har vi strävat efter samma utveckling för produktiviteten, kvaliteten och arbetssäkerheten. Nu är det dags att ta utvecklingen till nästa nivå genom att fundera över hur vi kan kombinera data till förmån för hela kedjan, utkristallar Perälä. ■

DEN INDUSTRIELLA PROCESSEN

• På Atrias produktionsorter arbetar mer än 2 000 fackmän med slakt, styckning, förädling, logistik och tekniska funktioner.

• Fabriken har den modernaste och effektivaste svinstyckningsanläggningen i Europa (cirka 15 000 svin per vecka). För närvarande byggs Atrias största investeringsprojekt någonsin, en ny fjäderfäfabrik.

• År 2021 hanterade Atria sammanlagt 177,1 miljoner kg kött, varav 67,3 miljoner kg var fjäderfäkött, 41,1 miljoner kg nötkött och 68,7 miljoner kg svinkött.

”Köttet kan behandlas, styckas, förädlas och förpackas utan att det uppstår svinn i något skede av processen.”

”Förtroendet strålar ända till slutprodukten”

Många undersökningar har visat att förtroendet för Atrias varumärke är starkt. När förtroendegrunden är god är det också lättare att utveckla produktionskedjan, marknadsföra produkterna och stärka kedjans roll.

Sanna Päällysaho, chef för marknadsföring och produktutveckling vid Atria Finland, berättar att förtroendet för Atrias varumärke finns bakom företagets långa historia, produktsäkerhet och konkreta ansvarsåtgärder i hela kedjan: gårdsmärkning, antibiotikafrihet, det för produkterna beräknade koldioxidavtrycket och resan mot en kolneutral näringskedja som påbörjats.

– Vi har åstadkommit detta genom gemensamt arbete och gårdarna har deltagit i väldigt fint i åtgärderna. Våra åtgärder har lyft fram det unika i vår produktionskedja globalt och drivit företaget framåt. Utan dem skulle vi inte vara marknadsledande inom flera produktgrupper, säger Päällysaho.

FÖRTROENDE OCH UPPSKATTNING

Den offentliga uppskattningen skulle dock kunna vara bättre. För det krävs emellertid att föreställningarna hos konsumenterna, som vet mycket lite om primärproduktionen, blir mer verklighetstroga.

– Vi måste lyckas med att öppet berätta varifrån vi kommer och hur unik vår kedja är. Våra producenter är moderna företagare och de kunniga människorna i vår kedja producerar säker finländsk mat med respekt för miljön och med hänsyn till djurens välbefinnande. Bra initiativ har redan tagits för att förmedla det här budskapet, till exempel genom att introducera producenterna för konsumenterna, preciserar Päällysaho.

Det är också värt att påpeka att Atria tack vare sin egen foderfabrik verkligen vet vad djuren har ätit från början till slut. När det gäller försäljningen är samarbetet med kundgrupperna intensivt.

– Kunden kan fråga oss varifrån en råvara till ett foder kommer och vi kan verifiera detta. När vi sköter hela kedjan från jord till bord, kan vi också delta i kundernas ansvarsprojekt och förtroendet för oss stärks, säger Päällysaho.

STÖRRE ÄN SINA PRODUKTER

Även om målet för hela kedjan är att skapa en framgångsrik slutprodukt, är det värt att komma ihåg att kedjans betydelse sträcker sig längre än det.

– Vi är en aktör som är större än sina produkter. Vår samhällseliga roll som producent av inhemsk mat och som arbetsgivare inom livsmedelsindustrin är viktig. Som livsmedelsföretag kan vi också visa konsumenterna att köttproduktion och -konsumtion spelar en nyckelroll också i framtiden, eftersom vi kan göra det på ett unikt och hållbart sätt, påminner Päällysaho.

Pandemin har ökat uppskattningen för den finska maten. Enligt Päällysaho påverkas även lönsamheten av att man lyfter fram det unika i produktionskedjan.

– Vi människor är beredda att betala för det vi uppskattar. Jag anser att uppskattningen kommer att vara stor när vi lyckas förmedla historien om vår produktionskedja i all sin prakt. ■

MARKNADSFÖRING

- Atria är Finlands mest kända livsmedelsvarumärke. (Kantar, studie om livsmedelsvarumärket Atria 10/2020, N=1061. Öppen fråga: Vilket varumärke eller vilken tillverkare inom livsmedelsområdet tänker du på först?)
- Atria är en pionjär inom gårdsmärkningen av köttprodukter. Enligt studien anser två av tre hushåll att spårbarheten av livsmedlen är viktig (Suomi Syö 2021, ansvarsrapport, N=1256)
- Vår egen foderfabrik och vår möjlighet att verifiera allt som händer inom produktionskedjan gör Atria till en unik partner för såväl de inhemska konsumenterna som kundgrupperna i Finland, men också inom exporten.

”Vi kan producera inhemskt kött på ett unikt och hållbart sätt.”

Översikt över svin- och nötmarknaden

Hur har året börjat och och hurdana är framtidsutsikterna?
Så här såg marknadssituationen ut i slutet av januari 2022.

Kostnadsökningen inom och omkring vår kedja har varit rekordhög. Förutom Asien-krisen (januari-juni 2021) och spannmålskrisen lider marknaden fortfarande av de ökade kostnaderna för till exempel gödsel, energi och bränsle. Kostnaderna måste föras över på produktpriserna, det finns inget annat alternativ. Konsumentens prispunkt (den punkt där beteendet förändras om priset blir för högt) måste analyseras, men just nu befinner vi oss i en situation där vi också måste tänka på framtiden. Kommer konsumenterna att ha tillräckligt med världens renaste och godaste, finländska mat i framtiden? Det är i allas vårt gemensamma intresse att vi tillsammans skyddar det inhemska jordbruket.

HUVUDBRY AV PANDEMIER

Coronavirus- och ASF-pandemierna har försvårat prognoser. De olika faserna under coronaviruspandemin har lett till att balansen på den finländska marknaden har förändrats, i synnerhet i värdeandelar, och de har direkt påverkat restaurang- och turistsektorn i samma takt med restriktionerna, med varierande effekter. Från och med slutet av december har coronaviruset och restriktionerna på

grund av det återigen, åtminstone tillfälligt, försvagat efterfrågan på värdeandelar. Orderstocken från restauranger har praktiskt taget kollapsat. Detta har orsakat oss extra huvudbry med att hitta nya kanaler och finslipa vår taktik inför sommaren. Vi tror och hoppas dock att med sommaren kommer bättre prognoser och att coronan också lättar på greppet före sommaren.

ASIEN OCH EFFEKTERNA AV ASF

ASF orsakar snabba och stora svängningar på svinköttsmarknaden i Asien och Europa. I den föregående marknadsöversikten gick vi igenom turbulensen på den kinesiska svinköttsmarknaden och spekulerade om dess eventuella stabilisering mot slutet av Q2. Många prognoser tyder fortfarande på detta, men tyvärr finns det fortfarande inga tecken på att marknaden håller på att återhämta sig när det gäller vår verksamhet. Prognoserna för produktionsvolymerna i Europa är dock för närvarande på nedåtgående, vilket kan innebära en återhämtning av efterfrågan, beroende på var efterfrågan och utbudet möter varandra.

Orsaken är de fortfarande ökade slaktvolymerna i Kina. Det spekuleras mycket

om orsakerna till tillväxten, men den verkliga frågan för marknaden är fortfarande när förhållandet mellan efterfrågan och utbudet stabiliseras. Det finns ännu inga starka tecken, men lyckligtvis visar priset på den danska grisköttsexporten för närvarande en lätt uppåtgående trend. Låt oss hoppas på att återhämtningen fortsätter. Vi behåller vår egen, kanske något positiva, prognos för återhämtningen oförändrad, vilket innebär att vi tror att det sker en vändning mot det bättre under Q2-Q3.

NÖTKÖTTSMARKNADEN BLIR MERA STYRD AV EFTERFRÅGA

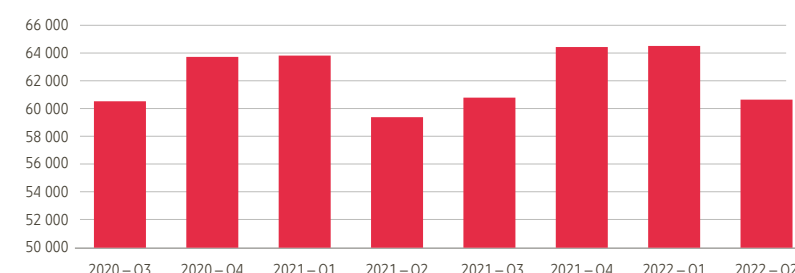
Nötköttproduktionen i Finland och hela Europa fortsätter att minska, och i Asien har efterfrågan på mjölkpulver ökat på ett bra sätt. Detta har gjort hela marknaden mer styrd av efterfråga. Vi hoppas och tror att den här utvecklingen håller i sig fram till sommaren och medför att det kommer billig råvara till Finland. Detta ger en stabilare grund för överföring av kedjans kraftigt ökade kostnader för våra produkter.

POSITIVA TECKEN

- Starka klientrelationer i Asien, särskilt i Sydkorea och Kina, har hjälpt oss under pandemin. Förtroendet för samarbetet är stabilt.
- Exporttillståndet för fjäderfä till Sydkorea är en mycket bra sak. Det förbättrar vårt erbjudande till kunderna och lyfter oss som partner.
- Exporthandeln i Norden har utvecklats positivt.
- Den tyska detaljhandeln fortsätter att växa. Volymen är ännu liten, men potentialen är stor.
- I Finland har vi utvecklats bättre än marknaden i allmänhet.
- Exporthandeln till Danmark fortsätter som planerat.
- Vår seger i tävlingen Världens bästa biff för tredje gången i rad tillsammans med vår partner är fantastiskt! ■

PROGNOS FÖR SVINANTAL I EU 2022

EU utveckling antal djur och uppskattning 2022 Q1 och Q2 (1000 st.)

MINSKNINGEN AV antalet svin indikerar en förändring i produktionen på cirka -1,5 miljarder kilo jämfört med 2021. Förändringen ska förverkligas i slaktandelar 2022 och 2023.

VÄRLDENS BÄSTA biff kommer från nötköttproducent Esko Hautakorpi gård i Karvia. Utöver Hautakorpi ansvarar även agrolog Marleena Liikala, som arbetar med boskapsskötseln, för nötköttproduktionen på gården. Som strö på gården används torv från gårdens egen mosse och halmströ.

Högkvalitativt nötkött är summan av många faktorer

Enligt Esko Hautakorpi bygger världens bästa biff och kvaliteten på det nötkött som produceras på Hautakorpi gård på välkända styrkor i den finska köttproduktionen. Han anser att priset i lika hög grad delades ut till den finländska nötköttproduktionen och de finländska nötköttproducenterna.

VÄRLDENS BÄSTA BIFF

- Atrias finländska ytterfilé från nötkött baserad på vallutfodring utsågs till världens bästa biff i den prestigefyllda tävlingen World Steak Challenge.
- Atrias danska partner, JN Meat International, deltog i tävlingen med finskt nötkött, och Atrias biff vann titeln redan för tredje gången i rad.
- Världens bästa biff är gjord av kött från mjölkrasen Ayrshire som kommer från Esko Hautakorpi's gård i Karvia, Norra Satakunta.
- Hautakorpi blev husbonde 1998. Ursprungligen hade gården mjölkproduktion, men sedan 2003 bedrivs enbart nötköttsproduktion.
- Produktionen omfattar cirka 950 mjölkkrasdjur från spädkalv till slaktåldern i fem uppfödningssystem. Förutom företagaren har gården tre fastanställda medarbetare.

HAUTAKORPI'S MJÖLKRASTJURAR föds upp med fullfoder. Det är baserat på högkvalitativt ensilage och kompletteras med en blandning med råg, vete och ärtor samt potatisfoder och färsk spannmål som köps från närliggande gårdar som kraftfoder.

JENNA HAUTAKORPI blir genast vän med kalvarna på dianläggningen.

Nötköttsproducent **Esko Hautakorpi** från Karvia säger att priset Världens bästa biff har glatt honom mycket.

– Vi vet att vi producerar rent och kvalitativt kött här i norr. Det har nu också visat sig vara det bästa i världen, gläder han sig.

Enligt husbonden är nötköttet som produceras på gården summan av många faktorer: bra ensilage, god djurskötsel och ringa användning av antibiotika – läkemedel används alltså endast vid behov – rent vatten och rena förhållanden för djuren. Med andra ord allt det som är den finländska produktionens styrkor.

Hautakorpi vill också dela hedern som kom med priset med agrolog **Marleena Liikala**, som är expert på boskapsskötsel och också arbetar på gården. Förutom dianläggningen och djurskötseln på den ansvarar han också för djur- och fodertransporterna samt djurhälsovården på gården i samarbete med hälsovårdsveterinären.

– Samarbetet med Esko fungerar utmärkt. Han har gett mig ansvar och frihet att ta hand om djuren på bästa

möjliga sätt och pröva olika lösningar, tackar Liikala.

Hon och Hautakorpi betonar också vikten av Atriakedjan och dess egen hälsovårdsveterinär för boskapsskötseln och djurens välbefinnande. Utfodringsplanerna kommer från A-Producenter som också har gett möjligheter att delta i utbildning och små grupper.

– Om det har funnits några intressanta utbildningar, har jag deltagit i dem. Nya kunskaper från utbildningarna kan tas direkt till ladugården och på så sätt undvika att fastna i de gamla hjulspåren.

GRADVIS TILLVÄXT

När Esko Hautakorpi blev gårdens nya husbonde 1988, hade gården en liten mjölkkobesättning. För att fortsätta produktionen skulle besättningen ha behövt utökas, men den förblev som den var trots de färdiga planerna: Hautakorpi hade sedan barnsben varit mer intresserad av nötboskap.

– År 2003 byggde vi platser för 200 tjurar i en 1 000 kvadratmeter stor ladugård och den gamla ladugården för mjölkborna byggdes först om till en dianläggning, berättar han.

Från detta har nötköttsproduktionen utvidgats till att omfatta de nuvarande 950 djuren och fem uppfödningssystem. Samtidigt har åkerarealen utökats med 200 hektar både genom köp och arrendering av närliggande gårdar.

Hautakorpi's prisbelönta gård föder upp nötboskap av mjölkkras och korsningar. Dessutom har han produktion av dikor av rasen Simmental i ett separat bolag.

Köttboskapen av mjölkkras föds upp på gården från spädkalv till slakt. Tidvis lade Hautakorpi ned verksamheten på dianläggningen, men för sju år sedan kom den igång på ett helt nytt sätt efter att Marleena Liikala tog över.

FODER I FOKUS

Efter en period på sex veckor på dianläggningen får kalvarna fortfarande allfoder, fullfoder, spannmål och hö. Vid sex månaders ålder lämnas helfoder, spannmålen och höet gradvis bort, och kalvarna övergår till de större tjurarnas rotation med enbart fullfoder.

Fullfodret är baserat på ensilage, kompletterat med en blandning med råg, vete och ärtor samt potatisfoder och färsk spannmål som köps från närliggande gårdar som kraftfoder och krossas.

Enligt Esko Hautakorpi är högkvalitativt gräsenilage grunden för all köttproduktion, eftersom det ger köttet en alldeles unik smak. Dålig kvalitet kan inte kompenseras med andra faktorer.

Foderkvaliteten betonas också eftersom fodret är den största kostnadsposten i produktionen. Gården behöver 425 hektar foderareal eftersom boskapen äter cirka 14 000 kg ensilage per dag.

Boskapens genomsnittliga dagliga tillväxt på årsnivå är cirka 600 gram, vilket är tillräckligt för Hautakorpi. Den totala dödligheten är omkring tre procent, på dianläggningen 1,2 procent.

Enligt Liikala satsar man det särskilt mycket på skötseln av kalvarna på dianläggningen. Via A-Producenternas kalvförmedling kommer till gården 125 spädkalvar från startuppfödningen från upp till 100 olika gårdar.

– De kan ha haft mycket olika förhållanden och bakterietrycket är mycket högt. Genom att sköta kalvarna som små barn i början skapar man en grund för god hälsa och stabil tillväxt.

Utöver Hautakorpi har gården tre fastanställda medarbetare, men antalet arbetare ökar när det är säsong för foderproduktion och på torvmossen. ■

DIANLÄGGNINGEN, DET vill säga uppfödningssystemet för spädkalvarna, är välbekant för nötköttsproducent Esko Hautakorpi's barn, Jenna och Jyri. Marleena ansvarar för dianläggningen och djuren på den.

Vall – en tillgång värd att satsa på

Vall sägs utgöra grunden för finländsk nötkreaturshållning. Det är inte utan orsak. Vallen kan på goda grunder också ses som grunden för produktionen på gårdsnivå, eftersom den har så kraftig inverkan på lönsamheten.

”Om skördekapaciteten är begränsad är det ett bra alternativ att odla tidiga och sena sorter.”

Vallen har många goda egenskaper och vi kan på goda grunder vara stolta över vallbaserad produktion.

– Vallen växer bättre än andra växter under våra förhållanden och som näringskälla för nötkreatur är vallen arttypisk, inleder ledande expert **Perttu Virkajärvi** från Naturresursinstitutet.

Vallen är en odlingsssäker gröda och man behöver inte oroa sig för dess mognad. Dessutom har vallen positiva effekter på jordmånen.

– Vallens långa växtperiod skyddar marken mot erosion, speciellt på lerjordar. Ett bra rotsystem ger näring åt mikrober och upprätthåller jordens struktur. Vallen utnyttjar näringsämnen effektivt och minskar läckaget av dem. Dessutom är vallarnas behov av växtskydd och bearbetning litet i förhållande till andra växter. Och enligt forskningen har vallen också landskapsvärden, summerar Virkajärvi.

– Metanutsläppen i samband med idisslandet är egentligen den enda olägenheten med vall, men med den utfodring av nötkreatur som är vanlig hos oss ökar inte utsläppen i praktiken av en större andel vall i dieten.

Vallen effekter på naturens mångfald är ett diskussionsämne, men det finns ingen konsensus om detta.

– En konventionellt odlad vallåker är inte rik till sin artsammansättning, speciellt inte jämfört med betesmarker i vårdbiotoper. Men arterna i vallen är andra än på sädesfält, så växling mellan vall och spannmål ökar mångfalden i området. Vallen har också en positiv

inverkan på organismerna i marken. Även många fågelarter gynnas av vall, speciellt på betesmarker.

FODERKOSTNADEN KAN PÅVERKAS – VARJE ÅR

Fodrets kvalitet påverkar mjölkavkastningen samt nötkreaturens tillväxt, därigenom märks ett misslyckande i vallproduktionen eller ensileringen direkt i gårdens lönsamhet.

– Kostnaden för foder är stor som helhet, men också något som kan påverkas varje år, uppmuntrar Virkajärvi.

– På årsbasis är tidpunkten för skörd, gödsling, fodrets kvalitet och sortval de viktigaste faktorerna som påverkar lönsamheten. Svin är dyrt. Samma sak med foder som är svårsmält och inte smakar.

KVALITET MED TIDSPLANERING OCH SORTBLANDNINGAR

Tidpunkten för skörd och fodrets kvalitet kan påverkas med olika slags vallblandningar. Då kan gårdens utgångspunkter ha en stor betydelse.

– Om skördekapaciteten är begränsad är det ett bra alternativ att odla tidiga och sena sorter. Tidiga sorter ger mindre skörd men kvaliteten är god. Om man använder en entreprenör eller om den egna maskinparken är effektiv så att skörden kan bärgas inom ett par dagar är betydelsen av blandningar mindre, berättar Virkajärvi.

Skadorna på vall under vintern har minskat med klimatförändringen och växtförädlingen. Det största bekymret under de senaste somrarna har varit torka. Torkans effekt på fodrets kvalitet kan i

någon mån minskas genom tidsplanering av den andra slått och växtvalet.

– Tidigareläggning av den andra slått har gett goda resultat. Skörden blir mindre, men smältbarheten blir inte lidande och fodret kan ge lika god mjölkavkastning som den första skörden. Det är ett ekonomiskt fördelaktigt alternativ. Efter den andra slått kan man ge en större gödselgiva om det finns mycket tillväxttid kvar, berättar Virkajärvi.

– Av sorterna tål rörsvingel torka bäst. I södra Finland kan foderlusern vara ett bra alternativ, men man bör prova odling försiktigt.

KILON GENOM SORTVAL OCH ANPASSNING AV GÖDSLINGEN

Valet av växtsorter och vallens etableringsfas är viktiga. Valet av sorter kan påverka skördenivån med cirka 500–1000 kg/hektar och år. Dessutom påverkar sorten fodrets D-värde som är direkt kopplad till avkastningen. Även med gödslingen kan man sträva efter fler kilon eller minska kostnaderna.

– Kväve har den ojämförbart kraftigaste effekten på skörden. Man kan spara in på kaliumgödslingen om åkerns kaliumreserver är goda. Om kaliumreserverna är små kan kaliumgödsling som mest öka torrsubstansen med flera tusen kilo/hektar.

Valet av växtsorter påverkar gödslingsmängderna något. Om det finns haljväxter i odlingen lönar det sig att minska mängden kväve.

– Kvävegödslingen kan i allmänhet halveras på klöverhaltig vall. Bäst samlar man kunskap genom att prova och följa skörderesultaten. Mycket beror på skiften och odlingszoner, säger Virkajärvi. ■

PERTTUS TIPS FÖR DEN KOMMANDE VÄXTPERIODEN

1. Bekanta dig med utbudet av sorter. Bland de nya sorterna finns alternativ som har god avkastning och gott fodervärde. Goda frön är alltid en god affär.
2. Kontrollera kaliumbehovet ur gödslingsrekommendationerna. Det är lätt att spara in på kalium, men bara på bördiga åkrar. Om det inte finns lagrat kalium i marken kan kaliumgödsling till och med fördubbla skörden. Vill man spara in på något, så börja med fosfor. Dess effekt på skördeutfallet på åkrar med låg fosforstatus är högst 15 procent och på en typisk kreatursgård uppstår inte fosforbrist på åkrarna på några år.
3. Om det ser ut som att den andra skörden lider av torka lönar det sig att skörda tidigare. Om det finns en stor andel rörsvingel i vallen ska slått göras i tid. Den kraftiga och bladiga växten lurar ögat lätt och dess smältbarhet minskar snabbt trots bladigheten.
4. Titta på foderanalyserna. Ur dem ser man vad som har fungerat vid olika tillfällen och hur förhållandena har påverkat. Med den kunskapen kan man spara in på kostnader eller öka avkastningens kraftigt i framtiden.

En stark nötkedja utvecklas i varje länk

En stark nötkreaturskedja utvecklas kontinuerligt och målinriktad utveckling ger resultat. Våra experter hjälper producenterna med att utveckla produktionen. Det pågår ständigt utvecklingsarbete även i andra delar av Atrias livsmedelskedja.

SJU FOKUSPUNKTER INOM ATRIAS NÖTKEDJA I UTVECKLING

1. UTVECKLING AV VALLPRODUKTIONEN

Mängden och kvaliteten samt en låg kostnad för vallfoder är prioriterade i en ansvarsfull och lönsam produktion av mjölk- och nötkött. Vi satsar på att utveckla vallproduktionen genom att delta i forskning samt dela kunskap och bästa praxis.

2. LÖNSAM UTFODRING

Vi utvecklar inhemskt nötkreatursfoder och hjälper producenterna att planera utfodringen. En välplanerad komplettering med köpt foder säkerställer goda produktionsresultat, god djurhälsa och en ekonomiskt lönsam produktion.

3. VÄLMÅENDE OCH FRISKA DJUR

Genom rådgivning och i smågrupp-sverksamheten hjälper vi producenterna att säkerställa och trygga djurens hälsa och välbefinnande. Förebyggande hälsovårdsarbete har en nyckelroll för att hantera sjukdomsrisken. Vi följer forskningen och deltar i den även i praktiken.

5. ANVÄNDNING AV INFORMATION

Styrkan i den finländska livsmedelskedjan är den information som överförs inom kedjan. Informationen möjliggör spårbarhet på gårdsnivå och garanterar kvaliteten på produkterna och produktionen. Allt effektivare och systematiskt utnyttjande av information från primärproduktionen till konsumenterna är en styrka hos Atria.

7. FRAMGÅNGSRIKA PRODUKTER

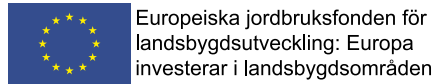
Atria utvecklar nya framgångsrika produktgrupper och produkter. Atria har hög kompetens inom utnyttjande av marknadsinformation och lansering av nyheter. Inga kompromisser görs när det gäller produkternas kvalitet. Målet är att säkerställa den bästa säljkanalen för våra producenters kött. Atrias framgångar som livsmedelsföretag grundar sig på inhemska råvaror av hög kvalitet.

4. KONKURRENSKRAFTIGA GÅRDAR

En av våra viktigaste uppgifter är att säkerställa Atriagårdarnas lönsamhet och verksamhetsförutsättningar genom experttjänster, konkurrenskraftiga utfodringslösningar och genom producentpriset. Medlemskap i ett andelslag är också en god investering som lägger ytterligare euron till priset på djuren.

6. EFFEKTIV INDUSTRI

I Atrias industriella verksamhet utvecklas effektiviteten ständigt på alla nivåer av processerna. Material, energi och kompetens utnyttjas för maximal produktivitet, för kedjans bästa.

Kapillaritet och vattengenomströmning genom alvluckring

På Herralas Lantbrukssammanslutning i Vindala pågick åren 2019–2021 ett alvluckringsförsök i samarbete med Produktiva nötgårdens vall-projekt. Nu finns det bekräftad information om alvluckringens fördelar och resultatens varaktighet.

Alvluckringsförsöket utfördes på en åker där man hade konstaterat djuppackning. Packningens omfattning och exakt plats i markskiktet utreddes genom att gräva testgropar, samtidigt säkerställde man att packning går att åtgärda med alvluckring. En ca 5 cm tjockt platt skikt av packad jord fanns på ca 40 cm djup och man kunde inte genomtränga den med en spade. I sådana fall är det viktigt att alvluckrarens blad går igenom alven. En del av skiftet alvluckrades våren 2019 varefter man sådde spannmål som skyddsväxt åt vallen. Skiftet var vallbestånd under resten av försökstiden.

FUKTIGHETSMÄTNINGAR

Information samlades från åker med hjälp av fuktighetssensorer, som installerades både på den alvluckrade och icke-alvluckrade delen av åkern. Sensorerna fanns på 20 och 40 cm djup så att man kunde följa hur markens vattenhållning fungerade i de olika skikten. Sensorerna mätte markens volymfuktighet dvs. hur många kubik vatten som finns i en kubik av jord. Förutom sensorerna hade försöket en egen väderleksstation som mätte nederbörden.

Vattnets tillräcklighet för växterna kan uppskattas genom fuktighetsmätning. Fältkapaciteten är den maximala vattenmängd som marken kan lagra. Den mängd vatten som överskrider fältkapaciteten, försvinner som avrinning tack vare tyngdkraften. Vissningsgräns (WP) är den vattenhalt i marken där växternas kapacitet att uppta vatten upphör och de

börjar vissna. Under vissningsgränsen begränsar bristen på vatten växternas tillväxt, vilken upphör. Försökets jordart hade en vissningsgräns vid 15 volym-% och fältkapaciteten låg på 35 volym-%. I praktiken är det för växterna användbara vattnet den vattenmängd i marken, som är mellan fältkapaciteten och vissningsgränsen.

OLIKA VÄXTSÄSONGER

Skilnaderna i markens vattenekonomi sågs genast under det första året. I den alvluckrade marken fanns mer användbart vatten både i mängd och tidsmässigt och vattenbrist hämmade inte tillväxten. På den icke-alvluckrade delen var situationen den motsatta och t.ex. markens djupsensor reagerade väldigt sakta eller inte alls på växtsäsongens regn.

Under maj-juni 2020 visade djupsensorerna att det fanns gott om vatten i marken. I juli tog torkan över i den icke-alvluckrade marken och torkan pågick till augusti. Den torra sommaren påverkade även de yttersta jordskikten kraftigt. Enligt sensorerna i bearbetningsskiktet fanns det inte i något skede tillräckligt med vatten. På grund av torkan kunde alvluckringen till och med vara till skada, eftersom enligt resultaten gick regnvattnet snabbt igenom den alvluckrade marken och djuppackningen i den icke-alvluckrade marken hindrade regnvattnets avrinning. Å andra sidan var den alvluckrade marken jämnt fuktigt i det djupare skiktet.

Växtsäsongen 2021 var utmanande på grund av vårens ösregn och sommarens torka. På grund av nederbörden i maj

var det inte brist på vatten och skiftet plågades av väta. Här hade man nytta av alvluckringen eftersom bearbetningsskiktet torkade snabbt vilket möjliggjorde att man kunde komma åt åkern tidigare. Den icke-alvluckrade marken torkade sakta i bearbetningsskiktet. Detta visade sig vara en fördel under växtperioden då den icke-alvluckrade marken behöll sin ytfuktighet medan den alvluckrade marken led av vattenbrist. Djupare i marken var situationen tvärtom, vilket troligtvis berodde på den icke-alvluckrade markens packning som hindrade den kapillära genomgången och därmed torkade marken starkt i 40 cm djup under sommaren. På den alvluckrade området räckte vatten väl till under hela växtsäsongen även i de djupare i marken.

RESULTATEN VISAR

Resultaten från detta försök, som utfördes under utmanande växtsäsonger, visar att alvluckring förbättrar vattnets kapillära stigning och därmed förbättrar åtgärdandet av djuppackning markens växtförmåga. I extrema förhållanden kan alvluckringen leda till förtorkning av bearbetningsskiktet eftersom den även förbättrar vattengenomsläppligheten. Å andra sidan kan man undvika problem med yttorka och utnyttja den förbättrade kapillariteten genom att odla växter med djupa rötter. Fast man med hjälp av alvluckring kan fixa problem som uppstått av odlingsåtgärder är det ändå bäst att överhuvudtaget undvika att packning uppstår. Alvluckring medför alltid extra kostnader och dess fördelar kan elimineras med opassande odlingsåtgärder. ■

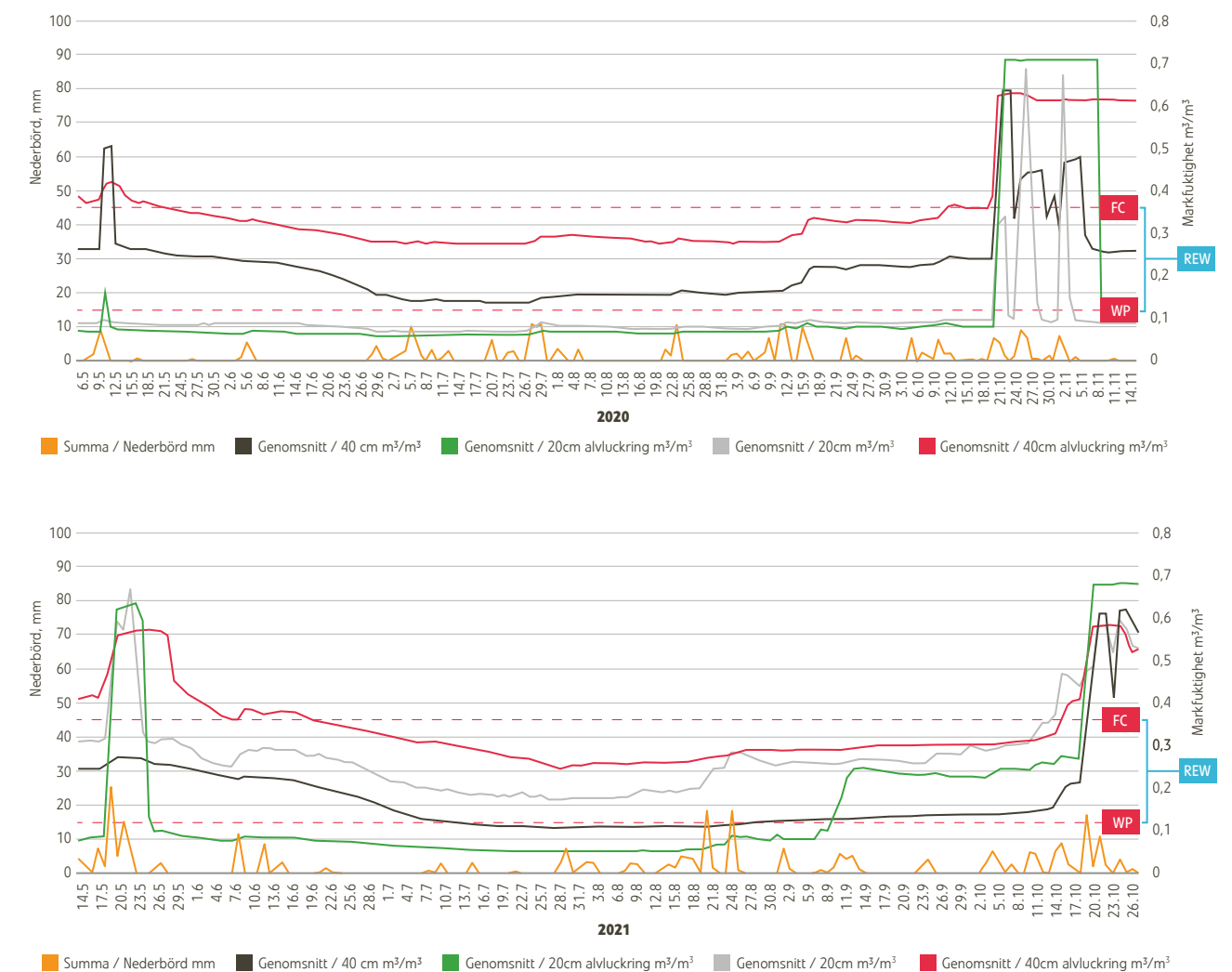

”Skilnaderna i markens vattenekonomi sågs genast under det första året.”

I BILDEN provpunkten med väderleksstationen och datalogger. Till vänster alvluckrade och till höger icke-alvluckrade området när försöket startades.

RESULTATEN 2020–2021

Nederbörden under försöksåren (mm) och den mätta markfuktigheten (m^3/m^3). FC = fältkapacitet (field capacity), WP = vissningsgräns (wilting point), REW = vattenmängd användbar för växterna (relative extractable water)

Hållbara dikor ger ekonomiskt resultat

När kostnaderna fortsättningsvis stiger får djurens hållbarhet och välfärd en ännu större betydelse. En lättskött diko som kalvar flera gånger, sparar såväl uppfödnings-, arbets- som skötselkostnader. Dessutom mår friska djur bra. Hållbara dikor uppnås inte enkelt utan det kräver ett långsiktigt avelsarbete under flera djurgenerationer.

Man borde ännu mera fokusera på dikornas exteriör som helhet, eftersom den är grunden för djurens produktion, hälsa och fertilitet. Gemensamt för kor med bra hållbarhet är att deras exteriör är i balans ur alla synvinklar.

TA SIKTE PÅ OPTIMALT

Man strävar till optimalt i stället för extremt gällande många egenskaper. Ett exempel är höftvinkeln. En stigande höft kan leda till problem vid kalvning. En aningen sluttande höft medverkar till att livmodern töms snabbare efter kalvningen, vilket gynnar både fertilitet och den kommande dräktighet. Å andra sidan kan en för mycket sluttande höft orsaka problem, eftersom bakbenen förs då mer under kroppen, vilket gör det svårare för kon att röra på sig. Därmed har endast en aning sluttande höft positiv påverkan på såväl fertilitet, rörelse som kalvning.

EN KO SKA INTE LIKNA EN TJUR

Både när det gäller kor och tjurar vill man få fram könsprägel i exteriören och i musklerna, alltså ska tjuren vara maskulin och kon feminin. En tjurlik kviga är inte en bra avelskviga. En blivande diko ska ha både djup och bredd i bålen så att den kan äta maximalt med grovfoder. Ju mer dikon äter, desto bättre möjlighet har den att producera mjölk åt kalven och vara fertil. Förutom bålen och höften ska även benställningarna vara i skick. Ben med optimala vinklar och starka klövar hjälper kon att röra på sig på ett gynnsamt sätt och minskar

behovet av klövvård. Tillräckligt hög juverbyggnad och spenar med rätta proportioner underlättar kalvens första sugningsförsök och minskar därmed arbetet under kalvningssäsongen.

HA LÅNGSIKTIGA MÅLSÄTTNINGAR

Oftast finns det inga genvägar till lycka och få har möjlighet att köpa förstklassigt avelsmaterial till sin egen besättning, om det överhuvudtaget finns till salu. Man ska dock inte förlora hoppet, det är möjligt att förbättra sin besättning genom att utveckla sitt öga för besättning. Nyckeln är kalvningssäsongens anteckningar, sakkunnighet vid val av avelstjur och främst att man förstår vad som menas med ett djur med utmärkt fysik. När man lär sig se styrkor och svagheter i sin boskap, är det möjligt att börja göra val. Alla egenskaper kan inte heller förbättras samtidigt. Avelsarbete görs långsiktigt och ifall man ändrar på målen ofta, kan man inte nå enhetligt resultat som man strävar till. Med avel menas allt djurval, även korsningar med andra raser.

KOM MED I PROJEKTET

I Produktiva Diko-projektet tar vi itu med de ovannämnda teman så att både nybörjare som etablerade dikoproducenter bjuds på möjligheter att förbättra djurmaterialet i sin besättning. I projektet lär man sig även att tolka nya genotypning- och gentestresultat till exempel angående ärftliga sjukdomar. **Anmäl dig via: atriatuottajat.fi/sv/projekt/produktiva-diko-projekt/** ■

NYTT FÖR EKOLOGÅRDAR 2022

EU:s nya förordning om ekologisk produktion förde med sig kravet att alla nötdjur som används i aveln, även tjuren, ska vara av ekologiskt ursprung. Eller alternativt ska man, inför anskaffningen, ha ett giltigt tillstånd av NTM-centralen. NTM-centralerna har tidigare behandlat ansökan rätt snabbt, men man ska inte lämna in sin ansökan i sista minuten. Tillståndet ska vara klart före avelstjursauktionen om man tänker delta i auktionen! Före tillståndsansökan ska man utreda tillgängligheten av lämpliga ekologiska djur från Livsmedelsverkets djurregister. I tillståndsansökan ska man föra fram vilka krav man ställer för djuret, t.ex:

- släktskap
- hornstatus
- lynne och hanterbarhet
- omfattande hälsobevis, ursprungsboskapen bör finnas i Naseva
- stamboksduglighet (speciellt tjuren)
- bevis på att djuret är fri från ärftliga sjukdomar (många sjukdomar är möjliga att testa)
- genotypning
- ursprungsboskapens produktionsresultat (t.ex. biffkalvsrapport, DikoKPI-mätare)
- avelsvärden, t.ex. index för födelsevikt och 200-dagars vikt
- exteriörpoäng (muskler, ben, kropp och specifika poäng av dessa)
- undersökning av tjurens könsorgan
- foderutnyttjande-resultat
- ryggmuskulernas ultraljud-resultat hos tjur (t.ex. marmorering)
- ursprungsboskapen tillhör dikokontrollen

Varje svingård har sitt unika koldioxidavtryck – och unika metoder att påverka det

I fjol genomfördes gårdsspecifika kontroller av koldioxidavtrycket på Atrias svingårdar. Det genomsnittliga resultatet var bättre än det finska genomsnittet. De gårdsspecifika resultaten varierade beroende på gårdens verksamhet och produktion. Detta innebär att gården genom sin egen verksamhet kan påverka koldioxidavtrycket från det kött den producerar.

Förutsättningen för förpackningsmärkning av koldioxidavtrycket är att både köttvolymen och produktionskedjan granskas tillräckligt omfattande. Detta var målet när beräkningen i fjol genomfördes vid 32 svingårdar. Av dessa var den huvudsakliga produktionsriktningen svinuppfödning på fyra gårdar, mellannuppfödning på två gårdar och slaktsvinuppfödning på 26 gårdar. Utgångspunkten för beräkningen var de verkliga produktionskedjorna, dvs. de verkliga förmedlingsnätverken för svinuppfödningens anläggningarna. På så sätt fick vi resultat som ännu bättre återspeglar verkligheten.

Beräkningen genomfördes i samarbete med gårdarna, med varje gårds egna uppgifter. Gårdarna lämnade bland annat uppgifter om mängden spannmål i utfodringen, ströets kvalitet och kvantitet samt förbrukningen av el, värme och bränsle. För egenodlade foderspannmål samlades också uppgifterna om gödsel, växtskyddsmedel, jordmån och skördemängder. Vissa uppgifter, såsom användningen av A-Foders foder, antalet förmedlingsdjur och slaktkilogram,

erhölls direkt från Atria. Beräkningen genomfördes av Envitecpolis Oy som tillhandahåller kalkyl- och experttjänster till livsmedelskedjan som stöd för ansvarsarbetet och som även har ansvarat för Atrias tidigare undersökningar av koldioxidavtryck.

RESULTATET LIGGER UNDER DET FINLÄNDSKA GENOMSNITTET
 Resultatet av undersökningen är 3,21 CO₂e kg/slaktkilogram. Den beskriver mängden växthusgaser som uppstår i produktionen av ett slaktkilogram svinkött. Som växthusgaser beaktas utöver koldioxid även metan och kväveoxidul, vars växthusgaspåverkan omvandlas till att motsvara koldioxidens effekt. Därför anges resultatet med enheten CO₂e, koldioxidekvivalent. Resultatet är ett viktat genomsnitt av produktionsvolymerna på de kontrollerade gårdarna och det sträcker sig så långt som till slakteriets grind. Med andra ord omfattar det förnyelsen av suggor, svinproduktionen, eventuell mellanuppfödning, slaktuppfödningen samt transporterna av djur och foder. Resultatet är något lägre än det genomsnittliga koldioxidavtrycket för finländskt

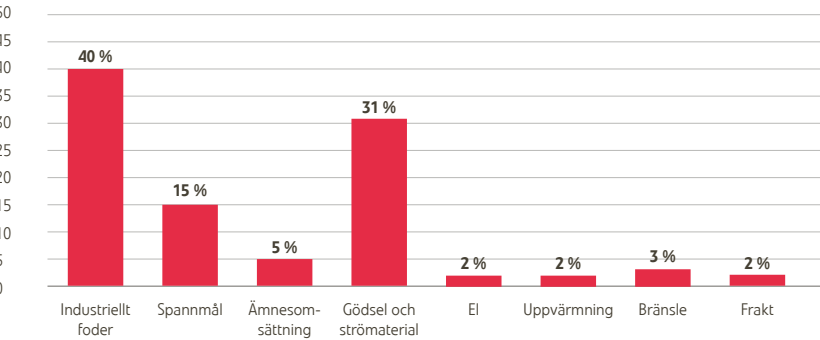
griskött som Naturresursinstitutet publicerade sommaren 2020: 3,5 CO₂e kg/slaktkilogram.

När så många uppfödda djur som möjligt uppfyller slaktkriterierna, är utsläppen per slaktkilogram så låga som möjligt.

DE STÖRSTA UTSLÄPPSKÄLLORNA ÄR FODER OCH GÖDSEL
 Foder och gödsel orsakade de största utsläppen inom svinköttsproduktionen, sammanlagt cirka 86 procent av de totala utsläppen. Utsläppen från foder blev större om fodret innehöll soja, vilket beror på förändringar i markanvändningen i samband med odling av soja. Utsläppen från strö blev större om torvströ användes. En stor del av gårdarna odlade foderspannmål själva. I fråga om odling är gödslingen den viktigaste faktorn som kan öka utsläppen per kg foder om skör-

FÖRDELNING AV UTSLÄPPEN – HELA PRODUKTIONSKEDJAN

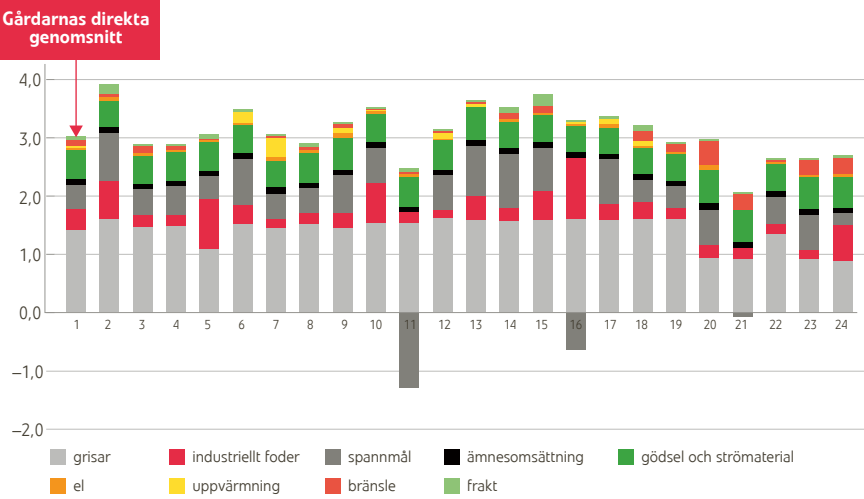
procent av de totala utsläppen

Källa: Envitecpolis

UTSLÄPP PER GÅRD PER SLAKTAT KG

CO₂e kg/slaktat kg

ÖVERGÅNGEN TILL kolbindande odlingsmetoder, såsom lättare jordbearbetning, visas i diagrammen som kolumner under noll eller som mycket små spannmålsutsläpp.

Källa: Envitecpolis

denivån inte motsvarar gödslingen. På vissa gårdar användes torv eller olja som bränsle för uppvärmningen, vilket ökade utsläppen jämfört med användningen av flis eller trä. Dessutom uppstod det gårdsspecifika skillnader i utsläppen från el, när en del av gårdarna hade investerat i solenergi eller hade ett avtal om CO₂-fri el.

DET VIKTIGASTE ÄR DJURENS TILLVÄXT, FODRETS VERKNINGSGRAD OCH GODKÄNDA SLAKTKILOGRAM
 För slutresultatet är avkastningen viktigast. Gårdens slutgiltiga resultat erhålls genom att dividera alla utsläpp från produktionen med antalet godkända slaktkilogram eller förmedlade grisar. Ju bättre djuren växer och kan utnyttja fodret för sin tillväxt och ju lägre dödligheten/bortfallet är, desto lägre är utsläppen per djur från produktionen. När så många

uppfödda djur som möjligt uppfyller slaktkriterierna, är nämnaren för utsläppen så hög som möjligt och utsläppen per slaktkilogram så låga som möjligt. Det allra största svinnet är ett övergivet slaktkilogram, för då har uppfödningen av djuret gett upphov till utsläpp längs hela kedjan: utsläppen från produktionen ökar, men inte slaktkilogrammen. I undersökningen varierade resultaten mellan gårdarna från ungefär 2 till 4 CO₂e kg/slaktkilogram. Detta indikerar att gårdens verksamhet och produktions nyckeltal påverkar slutresultatet och att varje gård kan påverka koldioxidavtrycket genom sin egen verksamhet. Och det bästa är att när gården uppnår mera skördekilogram, större tillväxt och mera godkända slaktkilogram med sina insatser (gödsel, foder, bränsle, energi), förbättrar det även gårdens ekonomiska lönsamhet. ■

Utvecklingen av svinköttsproduktionen återspeglas i koldioxidavtrycket

I samarbete med Envitecpolis Oy undersökte vi, vid sidan av den mer omfattande beräkningen, med hjälp av en exempelkedja hur ändringar i produktiviteten och utfodringen har påverkat Atrias koldioxidavtryck mellan 2008 och 2020. Under kontrollperioden har produktiviteten ökat avsevärt och användningen av soja minskat, vilket har lett till att koldioxidavtrycket per slaktkilogram har minskat med cirka 35 procent. Förändringen kunde ha varit större, men Atrias utfodringsprocess utnyttjade industrins biprodukter redan 2008, och i utfodringen användes redan då tämligen låga kvantiteter soja (genomsnittlig sojahalt 9–13 % beroende på djurkategori). Vår målsättning är att helt avskaffa användningen av soja i framtiden. Detta uppmuntras också av koldioxidavtrycket som är 30 procent lägre i en helt sojafri svinkedja. Nästan motsvarande minskningar kan också uppnås genom hantering av flytgödsel i en biogasanläggning. Genom att kombinera dessa kan koldioxidavtrycket från svinkött till och med halveras från det nuvarande.

Teija Paavola
 Utvecklingschef, miljöhållbarhet
 Atria Producenter

Långsiktigt arbete i ”nu kör vi”-anda

Hannu Heikkilä har varit producentmedlem i Atria Svin-utvecklingsgruppen sedan 2016 och är nu dess ordförande. Vi frågade Hannu vad utvecklingsgruppen åstadkom i fjol och vilka förväntningar gruppen har för det innevarande året.

VAD ÄR ATRIA SVIN-UTVECKLINGSGRUPPEN OCH DIN ROLL I DEN?

Atria Svin-utvecklingsgruppen består av sju producentmedlemmar, en representant utsedd av A-producenter samt tjänstemän vid Atria Svin. Gruppen sammanträder fyra gånger per år. Målet är att man i gruppens beaktar bland annat olika produktionsformer och regioner. Min roll som ordförande är för det första att se till att alla medlemmar får sin röst och sina åsikter hörda och att få dem att delta i diskussionen. För det andra är min uppgift att aktivt kommunicera om saker inom kedjan.

VAD ÄR ATRIA SVIN-UTVECKLINGSGRUPPENS ROLL I ATRIAS PRODUKTIONSKEDJA?

Atria Svin-utvecklingsgruppen hjälper svinkedjan. Gruppen består av aktiva producenter och tjänstemän, och vår gemensamma vilja är att stegvis arbeta för att säkerställa att den finländska produktionen av rena livsmedel är lönsam också i framtiden och att näringen fortsätter vara stark. Syftet med gruppen är att bilda en realistisk och aktuell översikt

över hela produktionskedjans tillstånd och utveckling. Gruppen reflekterar över och sparrar de förändringar som produktionsutvecklingen kräver tillsammans med A-Producenterna. Det är särskilt viktigt att följa upp produktionens lönsamhet och dess utveckling. Också smidigt informationsutbyte mellan Atria och producenterna ökar den ömsesidiga förståelsen.

UTVECKLINGSGRUPPENS MÅLSÄTTNINGAR OCH FRAMGÅNGAR 2021?

Gruppens huvudmål i fjol var att gemensamt införa den ekonomiska uppföljningen av produktionen och i mitt tycke lyckades vi bra med detta. Restriktionerna till följd av coronan förhindrade live-möten och då blev möten på Teams vanliga. Den snabba förändringen på marknaden beaktades genom att ha flera kortare möten under resans gång.

På grund av svingårdarnas mångfald har den övergripande bilden av ekonomin tidigare varit ungefärlig och den kan ha baserats på en beräkning som gjorts av en enda gård. Nu har producentmed-

lemmarna och tjänstemännen tillsammans räknat ut vinsterna och kostnaderna mycket grundligt. Mycket information har erhållits, särskilt från de befintliga systemen på inkomstsidan, men vissa utgiftsposter har jämförts i gruppen under en längre period. Ett stort tack för framgången i processen går till hela gruppen och särskilt till Jaakko Kohtala. På lång sikt har nu kör vi-andan lett till en beräkning med aktuella data som ligger nära gårdarnas median. Härifrån är det bra att fortsätta med utvecklingsarbetet.

EN NY SAMMANSÄTTNING I UTVECKLINGSGRUPPEN OCH FÖRVÄNTNINGAR PÅ DET KOMMANDE ÅRET?

I år utökades antalet producentmedlemmar med en person. Med detta tillägg har vi en ännu mångsidigare sammansättning. **Lotta Iso-Tuisku** och **Antti Hyppönen** tillträder som nya medlemmar. Förhoppningsvis förbättras pandemisituationen så pass att vi också kan ha live-möten igen. Det är viktigt att skapa gruppkänsla i ett tidigt skede när det finns nya medlemmar. ■

TEXT: Niina Immonen, utvecklingschef, Atria Svin; Kimmo Kytölä, utvecklingschef, A-Foder

Råg till tråg

Honkala testsvingård testade rågens lämplighet för utfodring av slaktsvin. Svinen tyckte om rågen, vilket också återspeglades i produktions- och slaktresultaten. Om rågens utfodringskvalitet är bra, kan den utan vidare tas med som en av komponenterna till utfodringen av slaktsvin.

Försöket genomfördes på Honkala gård i slutet av 2021. Svinrasen var Topigs Norsvin TN70*, en dansk duroc-kombination. I försöket utfodrades hälften av svinen (kontrollgruppen) med normalt komponentfoder (korn, A-Foder OVR och A-Mix Olika) för slaktsvin. I utfodringen av testgruppen hade 30 procent av kornet ersatts med råg. Då var andelen råg cirka 20 procent av den totala energimängden. Försöket genomfördes enligt normala försöksrutiner. Grisarna sorterades enligt kön och vägdes på ankomstdagen. Svinen vägdes också innan de slaktades.

Produktionsresultaten har beräknats på grundval av den faktiska levande vikten.

UTMÄRKTA RESULTAT

Produktionsresultaten var utmärkta i både försöks- och kontrollgruppen. Svinen växte utmärkt och foderverkningsgraden var god. Sammantaget var resultaten i försöksgruppen något bättre än i kontrollgruppen, men skillnaden kan delvis förklaras av den lägre startvikten hos grisarna i kontrollgruppen. Resultaten av rågförsöket bekräftade dock att råg av hög kvalitet lämpar sig väl för användning som foder för slaktsvin. I

OVR-kornproteinfodret ersätter väl det protein som saknas i rågen.

detta försök utgjorde rågen 30 procent av spannmålsmängden i fodret från början till slut. Enligt danska rekommendationer kan upp till 40 procent av spannmålet vara råg i slutskedet.

I allmänhet ligger råg nära korn i fråga om energivärde och proteinhalt, men proteinets smältbarhet är något sämre. Råg som användes i detta försök hade en låg proteinhalt. Den lägre proteinhalten i råg korrigerades genom att öka andelen kornproteinfoder i blandningen. På basen av försöksresultaten ersätter kornproteinfodrets proteinet väl det protein som saknas i rågen.

På basen av de tillväxtresultat som mätts i försöket är det klokt att inkludera råg som en av spannmålskomponenterna i utfodringen av svin. Det lönar sig att införa råg till och med när dess prisnivå är nästan samma som den för som korn. Spannmålshalten, i synnerhet proteinhalten, påverkar dock prisförhållandena. Den bästa uppskattningen av lönsamheten vid användning av råg kan erhållas genom att låta en A-Foder-expert utvärdera användningen med hjälp av en utfodringsplan.

Vid användningen av råg måste man vara noga med kvaliteten. Mjöldrygan är mycket giftig och grisar får inte utfodras med spannmål som innehåller den. Om rågen har förklarats som oduglig som livsmedel på grund av mjöldryga, duger den inte heller för svinen. Man kan se mjöldrygorna med blotta ögat. Ofta är det just partierna med mjöldryga som erbjuds åt boskapsgårdar och därför har råg länge betraktats som en dålig råvara för svinfoder. ■

	Slaktsvin <55 kg FÖRSÖK	Slaktsvin <55 kg kontroll	Slaktsvin >55 kg FÖRSÖK	Slaktsvin >55 kg kontroll
% av torrsubstansen				
KORN 68,4 kg, RP 13,5	45,43	68,83	49,49	74,96
Råg HLV 79,1 RP 8,6	20,04		21,83	
A-Foder OVR	23,75	20,34	19,80	16,10
A-Mix Eri	10,78	10,82	8,88	8,94
Kg torrsubstans	2,34	2,35	2,82	2,84

	Försök	Kontroll
Ventiler	10	10
Varav slaktsvin	232	225
Startvikt, kg	33,7	31,7
Slutvikt, kg	118,9	116,9
Dygnstillväxt, g	1128	1117
Foderintag, FE/svin/dag	2,86	2,90
Foderverkningsgrad Fe/kg tillväxt	2,54	2,59
Efter foderintag MJ/svin/dag	27,5	27,8
Foderverkningsgrad MJ NEk/kg tillväxt	24,4	24,9
Slaktvikt	88,1	88
Köttprocent	59	58,8

Utvecklingen av kedjan strävar efter det optimala svinet

Atrias strategi har fokuserat på att förbättra lönsamheten för rött kött och dess kvalitet. När det gäller svinköttsproduktionen, är det marknaden och verksamhetsmiljön som bildar ramarna för målen. För produktionskedjan har man definierat det ekonomiskt mest lönsamma svinet som möjliggör en effektiv produktionsprocess och är det mest säljbara både på den inhemska marknaden och på exportmarknaden. Åtgärder övervägs längs hela produktionskedjan.

Ett optimalt svin är ett svin som har rätt vikt och som är tillräckligt muskulöst och helt friskt när det kommer till slakteriet. Den starkare exporten har gjort det möjligt att använda nästan alla delar av svinet som livsmedel. Således får till exempel de inre organen allt större betydelse. Också tatueringen måste vara på rätt ställe, eftersom det också finns en marknad för späck. Den kommersiella framgången för försäljningen av svinkroppar består av dussintals olika delområden.

VAD ÄR DET OPTIMALA SVINET GJORT AV?

Vissa delområden av det optimala svinet kan tydligare påverkas med den egna verksamheten. Resultat uppnås när hela kedjan utvecklas på ett enhetligt sätt och långsiktigt. Framgången börjar på svingården. Grisens hälsa och jämna kvalitet

är grunden för all framgång. I en högkvalitativ produktion ska djuret ha tillräckligt med utrymme i varje skede av processen. Trånga utrymmen är dåliga för kvaliteten. I slaktsvinhus spelar inkommande svin

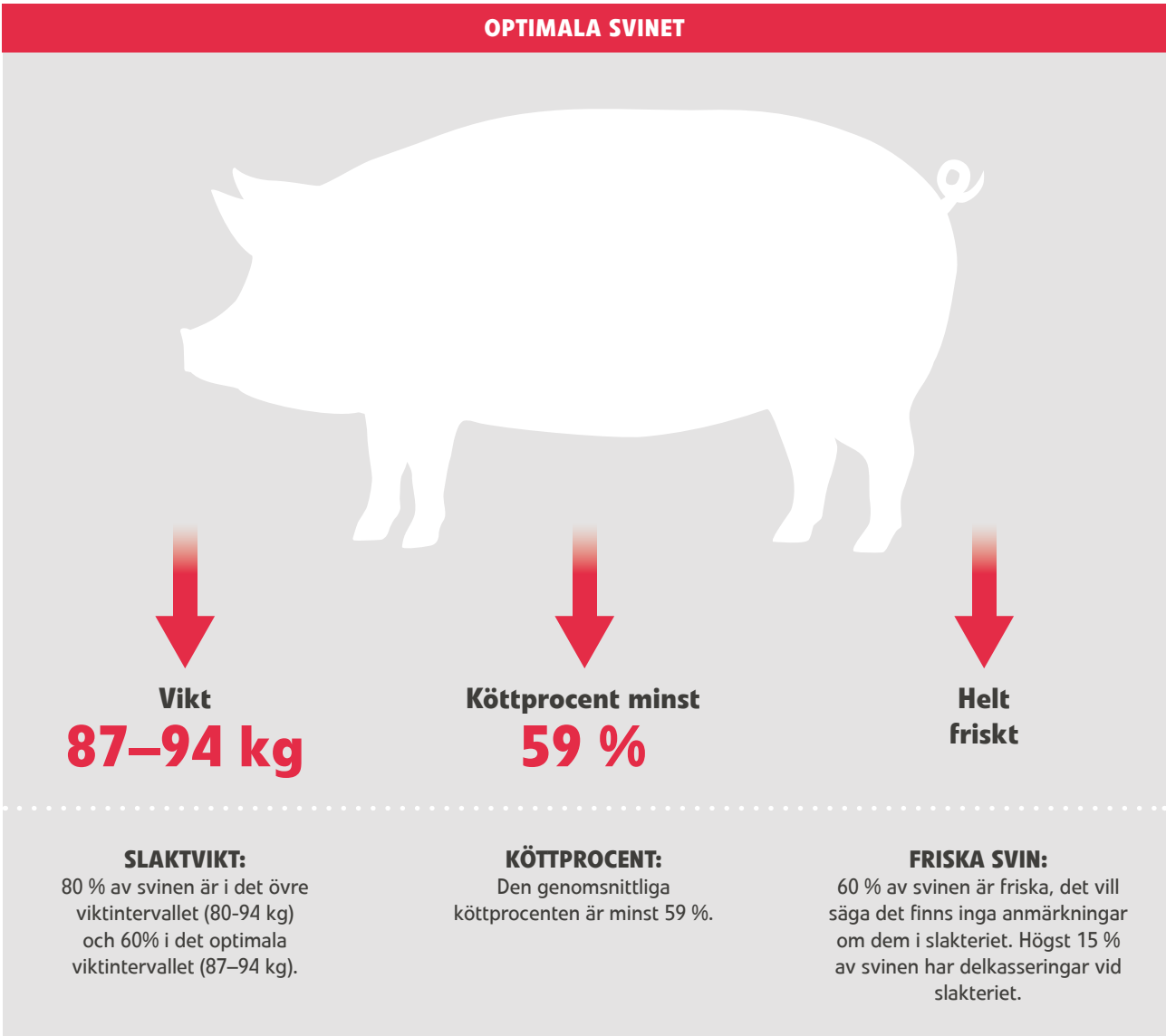
Utvecklingen av kedjan innebär att också transporterna, verksamheten i slakteriet och utfodringen involveras i allt högre grad.

en stor roll för framgången. Utveckling i nätverk får allt större betydelse och i framtiden kommer det att utarbetas verksamhetsplaner för att förbättra kvaliteten. Utvecklingen av kedjan innebär att varje

delområde, inklusive transporterna, verksamheten i slakteriet och utfodringen, involveras i allt högre grad.

De målsättningar för det optimala svinet som publiceras i detta skede är konkreta mål för slaktelementet, det vill säga slutprodukten. Det är dessa saker som utvecklingen kommer att fokusera på. Dessutom ska en tydlig prioritering vara att hela produktionskedjans konkurrenskraft utvecklas genom kunskap, via nätverk mot individer. Ju mer variation vi har i materialet, desto fler möjligheter har vi att förbättra verksamheten.

Rapportering och mätare kommer att uppdateras i början av året för att stöda de målsättningar som ställts upp för det optimala svinet. Utvecklingen och prioriteringarna för det som görs på gårdarna ska också ändras så att det är mer direkt kopplade till målsättningarna för det optimala svinet.

SLAKTKVALITETSMÄTARE FÖR DET OPTIMALA SVINET

Slaktvikt: 80 procent av svinen är i det övre viktintervallet och 60 procent i det optimala viktintervallet 87–94 kg

- Ett svin med optimal vikt är bra när det gäller köttets handelsvärde och processen.
- Följ försäljningen av slaktkött via rapporterna! Om andelen små eller stora svin är mer än 10 procent av försäljningen, bör man reagera. Vägning bidrar avsevärt till framgången.

Köttprocent: Den genomsnittliga köttprocenten är minst 59 procent

- Köttiga kroppar är mer säljbara, värdefullare och lönsammare.
- Följ köttprocenten och dess utveckling via rapporterna. Om

köttprocenten är tydligt under 59, bör man fundera på att ändra utfodringsvanorna tillsammans med A-Foders experter.

- Vi genomför ständigt matningsförsök som syftar till att utöka köttprocenten. Förändringen i genetiken stöder också utökningen av köttprocenten.

Friska svin: 60 procent av svinen är friska, det vill säga det finns inga anmärkningar om dem i slakteriet. Högst femton procent av svinen har delkasseringar vid slakteriet.

- En svinkropp utan anmärkning är definitivt lönsammast för slakteriet när det gäller användbarheten och processen. Ju mer av svinkroppen som används, desto större roll spelar detta.

- Värde delar av delkasserade kroppar går till mindre värdefulla sortiment. Ett stort antal delkasseringar orsakar stopp på slaktlinjen. De medför också stora indirekta kostnader genom hela produktionskedjan, både för gården och för slakteriet.
- Detta är det överlägset mest utmanande delområdet när det gäller utveckling. Utvecklingen börjar inom produktionen på gården. Svinens hälsa ska också övervakas genom slakterirapporterna. På nätverksmötena kan man jämföra slaktanmärkningarna mellan olika gårdar och å andra sidan se det egna nätverkets situation jämfört med andra svinnätverk. En del saker kan påverkas med mindre ändringar, men hälsoutveckling är en långsiktig uppgift. ■

Tidskriftens responsenkät: producentberättelser är intressanta

I slutet av 2021 genomförde vi en responsenkät om tidskriften Atria Producenter som riktades till producenter och odlare. Av enkäten framgick det att berättelser från gårdar ses som det mest populära innehållet i tidskriften och man vill se mer av dessa i fortsättningen. Responsenkäten besvarades av knappt 250 tidskriftsläsare. Enkäten genomfördes såväl på finska som svenska.

I responsenkäten om tidskriften Atria Producenter frågade vi efter läsarnas åsikter om bland annat hur aktuellt, sakkunnigt, mänskligt eller lättläst tidskriftens innehåll är. De flesta av dessa fick betyget med beröm godkänt, god eller utmärkt. Vi ville också veta vad som är läsarnas favoritartiklar i tidskriften. Som mest populära innehåll angav respondenterna temaspécifika gårdsberättelser, varumärkesgårdarnas En vecka på gården-dagböcker samt experternas artiklar. Även det faktauppslaget med många grafer, A-kauppas erbjudanden och forskningsresultat fick röster som favoritinnehåll.

Responsenkäten visar tydligt att berättelser om kollegor är intressanta. När vi frågade vilket slags innehåll läsarna skulle vilja se mer av i fortsättningen var svaret klart: mer om andra producenters erfarenheter. Näst mest röster fick ökning av artiklar av inhemska experter. På frågan om sättet att läsa tidskriften dominerade ett svar. Svarsalternativen var:

- bläddrar snabbt och läser enstaka artiklar
- läser artiklar som berör min egen produktionsinriktning
- läser nästan hela tidskriften från pärm till pärm
- ofta blir tidskriften oläst.

Enligt svaren läser de flesta först artiklarna om den egna produktionsinrikt-

ningen i tidskriften. Av svarspersonerna var det bara tre som ofta inte läste tidskriften alls.

Tack till alla som svarat på enkäten. Det ger en god grund för att utveckla tidskriften till att ännu bättre motsvara läsarna önskingar. Utöver pappersversionen kan tidskriften Atria Producenter också läsas på nätet på atriatuottajat.fi/lehti.

Responsenkäten visar tydligt att berättelser om kollegor är intressanta.

Visste du att Atrias primärproduktion har haft en egen tidskrift sedan 1990-talet? Det har alltså tryckts dryga 100 nummer av tidskriften som under åren haft olika namn. Atria Producenter-tidskriftens visuella uttryck uppdaterades senast 2019. År 2003 publicerades tidskriften under namnet Sarvi ja Saparo och även då handlade det om producenters berättelser, marknadsläget, A-netti, utmärkelser som Årets producent eller till exempel sommarfester och danser som A-producenter arrangerade. Det fanns också artiklar om gårdstävlingar på lantgårdarna och om finlandsmästerskapen i klotgrillning. ■

FAVORITARTIKLAR I TIDSKRIFTEN ATRIA PRODUCENTER

1. Gårdsberättelser
2. Artiklar av experter
3. En vecka på gården
4. Forskningsresultat
5. Erbjudanden från A-kauppa.

Krämig limousineskav med potatismos

För 4 personer
Tillredningstid: 45 min
+ frysning och tining

600 g ytterfilé av nöt
50 g smör
1 lök
salt
grovmalen svartpeppar
2 dl peppargrädd

Avlägsna eventuella hinnor från ytterfilén och lägg i frysen över natten. Tina filén i rumstemperatur så att du kan skära tunna skivor av den med kniv. Stek skivorna i smör i en het panna. Lägg på skivor vartefter. När köttet har fått en fin färg, tillsätt den strimlade löken i pannan. Smaka av med salt och peppar samt blanda i peppargrädden. Låt puttra en stund.

Lingonsylt
200 g lingon
½ dl socker

Värm lingon och socker i en kastrull så att sockret smälter helt. Servera varm eller ställ in i kylskåp.

Potatismos
800 g mandelpotatis
2 dl mjölk
50 g smör
salt

Koka de skalade potatisarna helt mjuka i saltat vatten. Värm mjölken i en kastrull. Mosa de färdigkokta potatisarna och blanda ner den varma mjölken och smöret. Salta enligt önskemål.

Tips! Hetta upp pannan ordentligt innan köttet steks så får du garanterat ett skavliknande slutresultat. Ytterfilén är redan i sig mör så den kräver inte någon lång tillagning.

MITT FAVORITRECEPT

Ahti rekommenderar

”Inspiration av renskav”

AHTI HANNULA

Ahti driver Hannulas gård i Sievi, Norra Österbotten, tillsammans med sin son Jussi. På gården föds det upp ekologiska biffkor av rasen Limousin.

”Jag lagar aktivt mat hemma. På gården äter vi ofta kött, men också mycket grönsaker och bär. På sommaren tillagas kött framförallt i grillkåtan vid åstranden och i stugan tillsammans med en matlagingsintresserad granne. Den här limousineskaven som inspirerats av renskav är en enkel delikatess och ett av mina favoritrecept.”

Muré-receptboken

Receptet har publicerats i Muré-receptboken våren 2021. Receptboken är en eloge till gårdsmärkt inhemskt kött och till Atrias egen Muré-restaurang. Boken kan du köpa på atrialihakauppa.fi och på Gastrogrill Muré i Helsingfors.

10 MINUTER FRÅN PANNA TILL TALLRIK

Atria Pannrätt Butter Chicken och Grönsaker 500 g

Denna nya pannrätt innehåller finländsk stekt kyckling och förkokta grönsaker. Såskoncentratet som ingår har varma smaker från Indien. Utöver produkten behöver du bara matlagningsgrädd och kokt tillbehör enligt din smak, t.ex. ris. Smakens styrka och fyllighet kan varieras genom att justera mängden kryddsås. Den perfekta pannrätten med ris, nudlar, naan-bröd eller couscous. Alltid gott och enkelt att tillaga!

Som smakvariant finns även Atria Pannrätt Tandoori Chicken och Grönsaker 500 g

Webbinarserien Verktyg för producenten

En ny, kostnadsfri och öppen webinarserie för nötproducenter har startat! På webinarserien behandlas olika ämnen med veckovis växlande tyngdpunkt på växter eller husdjur. Målet är att ge producenterna idéer och hjälp i utvecklingen av den egna produktionen.

Se temana och delta på adressen:
atriatuottajat.fi/tyokaluja-tuottajalle

Webinarierna hålls varje vecka på fredagar kl. 12–13 och de genomförs av utvecklingsprojektet för Nautasuomis primärproduktion. Välkommen att lyssna!

AKTUELLA UTNÄMNINGAR

Agrolog YH, JSM **Anne-Mari Malvisto** från Jyväskylä har utnämnts till kundchef för nötkreaturs- och dikogårdar i Mellersta Finland, Södra Savolax och Södra Karelen (+Sysmä och Hartola). Anne-Mari skötte samma uppgift under åren 2015 och 2016. Innan hon återvände till uppgiften som kundchef jobbade Anne-Mari på yrkeshögskolan i Jyväskylä med projekt- och utvecklingsuppgifter i anslutning till basjordbruk.

@MIKKOMI PÅ väg med ett lass foderärtor till A-Foder. I publikationen listas många bra egenskaper hos ärtor. Kolla in hela inlägget på Instagram!

Producentretur av svin förnyas 1.3.2022

Med förnyelsen blir processen för producentretur tydligare och säkerställer högkvalitativ verksamhet enligt recept i styckningen. Du kan beställa kött från svin som gått till slakt från din egen gård. Du kan beställa antingen ett helt eller ett halvt djur, som är den minsta mängden som kan returneras.

Så här beställer du producentretur:

1. Kryssa för producentretur när du gör slaktdjursanmälan.
2. Fyll i producentreturblanketten tillsammans med slaktbilsföraren när djuret hämtas.
3. Ring till producentförsäljningen direkt efter att djuret hämtats, tfn 020 472 7233. Producentreturer som beställs för sent kan vi inte expediera.
4. Styckningen görs i enlighet med överenskomna styckningsanvisningar.

Mer information hittar du på Producentens arbetsbord.

➔ Visste du?

**Du kan också läsa tidskriften
Atria Producenter på nätet:
atriatuottajat.fi/lehti**

Harri Muilu

*”En hållbar livsmedelskedja
blir inte verklighet om inte
jordbruksföretagaren mår bra.”*

Gårdsbesök och nya kunskaper

Harri Muilu sätter sig omsorgsfullt in i sitt nya arbete för att kunna utveckla kostnadseffektiva och ansvarsfulla utfodringslösningar för svingårdar.

Vem är du och vad gör du?

Jag heter Harri Muilu och började i början av december som produktchef för grisfoder.

Din favoritmat?

Det finns många, men den lasagne jag åt efter gårdagens skidrunda var otroligt god.

Berätta om din största framgång på jobbet?

Jag vill lyckas med att upprätthålla och utveckla kostnadseffektiva och ansvarsfulla utfodringslösningar för svingårdarna.

Beskriv din expertis med fyra ord.

Jag är konsekvent /dialoginriktad.

Om du skulle få ge endast ett råd till våra producenter, vad skulle det vara?

I den rådande situationen med akut kostnadskris är det viktigt att också se till företagarens egen ork. En hållbar livsmedelskedja blir inte verklighet om inte jordbruksföretagaren mår bra.

Hur ser en vanlig arbetsdag ut för dig?

I det här skedet använder jag en stor del av arbetstiden på att komma in i uppgiften: några gårdsbesök,

distansutbildningar som ges av hjälpsamma kollegor och självständigt lärande. Det finns ju mycket information och jag försöker förstå det viktigaste.

Vad betyder det för dig att arbeta i Atria-kedjan?

Jag har växt upp och tillbringat min barndom på en Atria-nötdjursgård och lärt mig grunderna i arbetslivet där, senare har jag sommarjobbat några gånger på Atria och i en slaktbil. På det sättet är det här jobbet en bra förlängning på det jag gjort tidigare. I ett bredare perspektiv är det fint att vara med i livsmedelskedjan just nu. Det sägs att den gemensamma kulturen har mist sin betydelse och att människornas vanor, göranden och preferenser blir allt mångsidigare eller splittras. Ändå förblir mat ett grundbehov hos oss alla och ett stort intresse för många – som tur är. Jag gillar också att resultatet av arbetet stannar hos inhemska ägare och kunder.

Komplettera följande mening: Världens renaste matkedja har varit och är fortfarande resultatet av ett målinriktat arbete och rätt beslut. Det ska man vara stolt över. En ständig utmaning i hela kedjan är hur vi ökar konsumentens medvetenhet om detta och betalningsviljan.

LYCKAD BETESGÅNG BÖRJAR

A-kauppa.fi

**När våren närmar sig är det bra att
tänka på betesgången under den
kommande sommaren!**

Bekanta dig med A-Kauppas nyheter och nyttja
vårens kampanjpriser före 31.5.2022.